

С. ИЗГИЯЕВ

**МУЪГЪБЕТ
ВЕ ГЪИСМЕТ**

Дагестанское книжное издательство

Воисдени бошум мигьмун гьер хуне,
Шуморденуьм рузгьой гьуьмуьр вес нибу.
Дуьл гьер инсон э гьопуй дусд гьисд хумне,
Унжо бире мэгIни шогьир дервоку.

С. Гизин

С. ИЗГИЯЕВ

**МУЪГЪБЕТ
ВЕ ГЪИСМЕТ**

Ма х а ч к а л а — 1 9 7 2

С (тат)
4 35

Художник
Симхо Ашуров

3 — 4 — 3
1972

Автор эни сборник «Муьгьбет ве гьисмет» Сергей Изгияев еки эз мэгІлуьмлуье шогьиргьой татини.

Сергей Изгияев сер гуьрди эри нувуьсде стихигьо у гьеле лап жовон гьисдики, э школа хундембутьо възІдо. Эзумогьойлеревоз э гьэриш эни си сал зиёд у гьич гьэлем эн шогьири хуьщдере эз дес нешенди, омбаре стихигьо ве мэгІнигьо нувуьсди. Нум эн Сергей Изгияев сэхд ологьолуьни э муьхькем ве параменд бирей татская литератураревоз. У гьисди автор эн ченд поэтический сборникгьо: «Фикиргьой шогьир», «Иму гьэлхэнд шолуминим», «Суьгьбет э дуьлевоз», «Стихигьо» ве диеш.

У нувуьсди е ченд поэмагьо, пьесагьо «ДухдергІэмле», «Кифлет Бинеми», «Жовоне бригадир» вед. вед.

Э гофгьой эн хэйли мэгІнигьо эн шогьир музыка нувуьсдет композиторгьойму, мэгІлуьмлуье, талантлуье композитор иму Шимшуьн Ашуров, ве гьемчун Бобо Кулиев, Юно Авшалумов.

Омбаре мэгІнигьой эн шогьир гьечи мэгІлуьмлуьни э гІзрей хэлгь, угьоре гьемише э радио хунденуьт, э самодеятельные кружокгьо, э мэжлуьсгьо, шоригьо. Кими мэгІнигьой энү мэгІни эн хэлгьире хуно бирет. Меселен, мэгІни «Гюлбогьор» (музыка эн Ш. Ашуров). Э Догьисту (неки э Догьисту) нисди ужире дить, шегьер, комики нешиновусди, ние данусьде и мэгІни эн шогьире.

Сергей Изгияев э хубе устоетиревоз чарунди э зутьун тати келе произведениягьой эн шогьиргьой бирорие хэлгьгьой вилеет имуре, меселен, пьеса «Лейли ва Меджнун», сборник стихигьой эн шогьир хэлгьи Догьистуре Лауреат ленинская премия Расул Гамзатове «Буьлуьнде астаратгьо», стихигьой эн М. Лермонтове, Г. Цадасаре, С. Стальскире вед. вед.

Хэлгэз хьэз оmore эз нувуьсде стихигьо ве мэгИнигьой эн шогьир, чуьнки ю Сергей Изгияев эгьэд хэлгь келе бире ведироморе одомини, хуб дануьсде зиндегуни эн хэлгэз, войтегьо, ниетгьоюре. У нувуьсдени эз товун шолуми ве бирори эн хэлгьгьо, эз товун дусди ве муьгьбет, эн жофо ве гьинорменди, расди ве боворини, эз товун гьэзизе Ватан советиму, эн жобордлуье партий коммунистгьо, гуьрд сохдигьо э е шолумие кифлет бирори хэлгьгьой вилеет имуре.

Гуьфдиренуьт: дэгИэм гьэселе эри дануьсде, герек ние бире е пура бесдуре эри хурде, весси е лэгьэ эзу хурдиге. Ини э и пеш риз стихигьой эн Сергей Изгияев иму диреним келе дусди, муьгьбет энуре эри ники, мозод ве хушбэхди эн хэлгь, чуьтам диренимге э гьемей творчествовой энун:

Э и гьуьлом ние хогьим ободи,
Невинуь хэлгь хэребен ве беда.
Дур нобошут соймишигьо эз еки,
Винуьт гьеме хубе рузгьо ве ники.
Дуьл эн дусди бигьил бугу нишоне,
Шогьир дуьлшор дире хосде инсоне.

Автор эни сборник неки хубе шогьир тати бу. У гьемчун лап хубе, мигьровуне, дуьлдуже, дусдохгье одоми бу. Чуьтам э гуьллуье богь весали сес ан буьлбуьл рач, ярашуьгь дорениге, гьечи мэгИнигьой энун ярашуьгь дорембу эри хэлгь.

И сборник «Муьгьбет ве гьисмет» хьозур сохде оморебу эри ведешенде э гьуьзет пенжогь сали эн шогьир, оммо шогьир невини ведироморени эни тозе книтаре э чум хуьшдерене

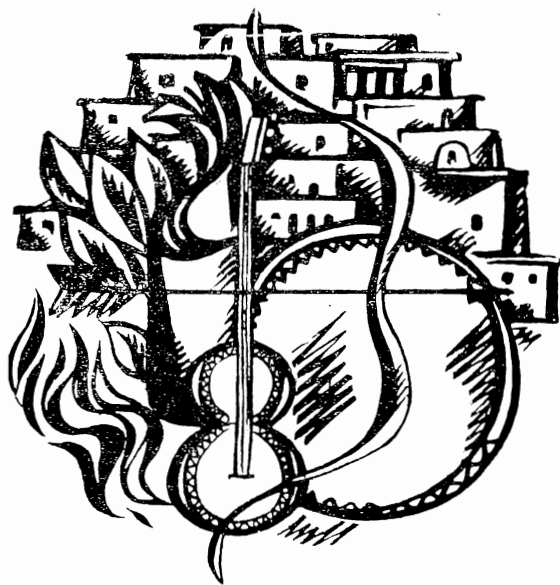
воз: бирэхъме гӀажел рэхъм неберде не э талант энэ не э жун
ю эз вэхд пушо берд уре эз жергей эн дусдгъою — нуь-
вувьсдегоргъо. Оммо нуьвувьсде гофгъой энэ нимируьт, угъо гье-
мише мидемунут э дуьл хэлгъ эри гуьрде нум шогъире э ни-
ки ве дусдиревоз, чуйтам ю, хуьшдени шогъир нуьвувьсдиге
эри хуьшде:

Не муьрди, не муьрди! У шогъир зинден.
Нуьвувьсде дестонгъо э лэгӀэй хэлгъ дери.
Не игид, не шогъир е вэхдиш нимуьруьт,
Э жергей зиндегъо жигере мигуьруьт.

Хъызгил Авшалумов

СТИХИГЬО

ЕРОВУРДЛУЪЕ РУЗ

Бугеш руз эн васал, гьово бу дегуърде.
Ивэхди э Масков эдембу верф рихде.
Э апрель э иму — э догъгьой эн Кавказ
Мейвобогъ гуьл пури, ейлогъгьо бирет савз.

Хьэсроти, хьэсроти оморем э инжо,
Дуьл хосде винире Маскове еченд бо.
Нисохум гьич фурмуш э гьуьлом ме сад сал,
Хэлгъгьой ю хушруют, тегьер руз эн васал.

Э тегьер эн рагъьо, кучегьо ухшеши.
Мигуи дуьлиге Кремля э минжи.
ТэгИрифи эн Ватан ве хэлгъ гьисд шегьер.
Дие нисд э гьуьлом шегьергьо и тегьер.

Э догъгьо дирейге чуьтам чой рихдеге,
Э гьечу зу себэхъ поисдет э жерге,
Э пушой мовзалай гьуногъгьо ченд милет,
Эй зере сер э вождь инжо оморет.

Э у чой, тегьер дугъ, бисдорум меш гьэриш.
Мармардаш сип-сиегъ э ёси гьисд геймиш.
Дарафде-дарафде мисохум ме тэгИди,
Руй вожде эй дире мисохум ме жэхьди,

Мивинуъм гуйге бу чуьшмей руз э пушо,
Э чуьшме э ранг суьрх чигьрет вождь де унжо.
Нивонсд рэхь рафде, зу журу небошум,
Эз чигьрет гIаазизи бегем ме месд мибошум?

Мигуи руз апрель офдои вокурди.
У чуьшме эй хэлггьго товуши омурди.
Зимисду, гьемином — гьемише ежире
Эй гьемме вождь — рэхьбер ригаггьго фуьрсоре.

* * *

Чуь бэждевере гуьлчимени гьер тараф!
Халгъ Ватан ме — вокурдегор — гьисд сараф.

Темэхь мени зигъуьм сад сал, зиёдтеш.
Бигьил хэйрлуь бу эри хэлгъ жофоймеш.

Белкем гьисдгеш жофой шогьир ченд имогъ.
Эз имогъгьо бегьем бирет дерьэгъ, догъ.

Э и гуьллом мнё хогьим ободи,
Не винуь хэлгъ хэребеи ве беди.

Дур небошут соймишигъо эз еки.
Винуьт гьемме хубе рузгьо ве ники.

Дуьл эн дусди бигьил бугу нишоне.
Шогьир дуьлшор дире хосде инсоне.

МУҢГЪБЕТ ШОРОБСОХ

О, шогьир, тегьер туь гене гьисд муьгъбетлуь.
Уш хьовир энунь, ки гьисд шор ве гъэмлуь.

Шоробсох усдоре мегуит нисд муьгъбет.
У хосде шороб дуь ярашуьгъ ве лезет.

Э тегьер эн етир вихдени раче буй.
Хосдени гьенжуьгъо дерд-гъэм ю фурмуш бу.

Пейлере вегуьрде э тегьер десдей гуьл,
МэгІжуьме лезетгъо мелхъэм бу эри дуьл.

Мигъенжуьт шоробе э согъи эн дусдгъо,
Нигуьруьт нум туьре шоробсох ве усдо.

Ниёруьт гьич э ёр шогьире, не туьре.
Мигъенжуьт шоробе михунут мэгІнире,

О, усдо шоробсох, дестоне нуьвуьсдем.
Э тегьер эн пейле ме уре вегуьрдем.

У пейле гьисди пур войгегъой дуьл шогьир:
Шоробсох-усдоре сохденуьм ме вегир.

СУЫГЪБЕТ Э ДУЪЛЕВОЗ

Гыч э гѳуълѳм пир мибу ми
Зурбѳѳе дуъл ѳн инсони!

Николай Рыленков

Дуъле, тегъер пуре пейле вегуърдем.
Шороб нисди, унжо дерд-гъэм декуърдем.

О, мегуит дуъл шогъир нисд довомлуъ.
Уре хуно екиш нибу сабуърлуъ.

О, мегуит дуъл ѳн шогъир чуъклен.
У дуъл хэлгъи, оммо дуъл хэлгъ келен.

О, мегуит шогъир гъисд буше гъѳб.
Ченд деръѳгъгъѳ кура сохди у жутьѳб.

О, мегуит дуъл ѳн шогъир нисд муъхъкем.
Гъэлей Дербент уре хуно гъисд бегем?

О, мегуит дуъл ѳн шогъир сурдори.
Эри хэлгъ ме у дуъл гъер вэхд ошгори.

О, мегуит дуъл ѳн шогъир сурули
Эри дусд нэгІ, эри дуъшме зобуни.

О, мегуит шогъире нисд гыч войге.
У хъэшон! Гуит усуъз ки гъисдге?

О, мегуйт шогъир бире кумегсуыз.
Не зигъисдет шогъиргъой девр гъич хэлгъсуыз.
Чешмей гъувот ве эшгъ шогъир гъисди хэлгъ.
Э урехоз суыгъбет сожде дуъл энжэгъ.

О, мегуйт шогъир тэхьно нуьвуьсде.
Э у гофиш дуъл эн шогъир хэндуйсде.
Шев те себэхъ хове сожде утго вир,
Э дуьлевоз бире суыгъбет эн шогъир.

Эри шогьир тати Монувэхь Дадашев.

Э тегьер буьлдурчин э догъгьой эн Кавказ,
Гуьнжунде мэгИнигьо михунди гьер караз.
ТэгИрифменди мисохди дилбоши хэлгъгоре,
Туь шори мисохди дусд дире угьоре.

Эри туь бу гIэзизи лцуьргьой эн Каспиш.
Нишоней Ватан бу догъ-дерей эн хориш.
Мигешди эрк сохде эз Ватан эн хуьшде,
Э синей жовони ниетгьо туь дошде.

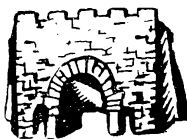
Ниетгьо, ниетгьо! Ки суьперд ишмуре?
Ки дегуьрд сие тов товусе чуьшмере?
Жовони, жовони! Чуь бисдо шорире?
Э жергей гъэлхэндгьо диреним шогьире.

Э унжош, э гъэд женг, э гъаэриш эн гIэтош,
Сокити офдемунд, нуьвусдей дестонгьош.
ДуьлжэгIми бесгъуни туь хэлгъэ мидори,
Оммо туь, гIэзизи, некуми офдори.

О, Кавказ, чуьн догъгьо, игид лол бири,
Э гъовхой азади эй Ватан жун нори.

Жилиде гъугъ догъгъо дугъ-дугъ гIэрс рихунде,
Эй шогъир эн хуьшде дердименд у хунде.

Не муьрди, не муьрди! У шогъир зинден.
Нувуьсде дестонгъо э лэгIэй хэлгъ дери.
Не игид, не шогъир евэхдиш нимуьруьт,
Э жергей зиндегъо жигере мигуьруьт.

Эри ме не хосдем не мол, не девлет.
Эз угьош зийдут номус не гьирьет.
Эри хэлгъ ме хосдем ники ве були.
Бегем гьич мисохут э ниет бэхили?

Ме гешдем э гьер ло, сохди у вое:
Ме бирем палутдор, дуьшмен ме сое.
Венгенуь, дануьсдге, доре эз бине,
Бисдоге ю ве ди палутдор не бире.

Шогьируьм нуьвуьсдем дестонгьо ченд верэгъ.
Гьер гоф ме ниети, дилег эри хэлгъ.
Зийдте нисди бэхд, сох, дусд, туь бовор.
Муьрдуймге мимуну дестон едигор.

Эгер муъгъбетме гьисдге гъуъзуългуъл,
 Пуч бире пажо э гъэриш эн дуъл.
 Чуьнки гъуъзуългуъл мибу э васал,
 Оммо муъгъбет ме зигьисде согъ сал.

Эгер муъгъбетме чаруьсдге э дор,
 Поиз велтгъойю мибошут хэзон.
 Вир мибу рачи гуьзеле муъгъбет,
 Хуш нйёв э чум, пуч мибу ниет.

Эгер муъгъбет ме чаруьсдге э гъуш,
 Овчитгъой энү нибошут хомуш.
 Ме пэхьни дошдем муъгъбете э дуъл.
 Усуъз зигьисде хэйрсуьзи гъуьмуьр.

* * *

Эй шогъяр, бегем туь жингири-дивоне,
Туь эдей пиш сохде эз асму думоне?

Эз хори те асму туь эдей нуьвуьсде,
Динжире, кейф-хъзе туь эйчуь нис хосде?

Туьрешки е деври, э тегъер гъер инсон.
Бегем лап зиёди эз жун туьш и дестон?

Кимигъо, эз гъирогъ дирегор шогъяре:
«Уре дерд ве хэёл омбори», — гуфдире.

Кимигъо сохденуьт э шогъяр руьхшенди.
Белкине у шогъяр гIэйб юре бурмунди.

Кимигъо сохденуьт э шогъяр бэхили.
Эн ужуьр инсонгъо дуьл ишу пэхуьри.

Эй шогъяр, туь гъисди рэхъмедуьл, дананде.
Э дестон дуьл туьре э хэлгъгъо бурмунде.

Гуютгу сад жире лонгъсуьз беде гоф.
Гъичhibу э гIуьлом, чуьн шогъяр бутгъо соф.

Е шинох муьрденге, бердеки эхиррэхь,
Э сер эн гьоврегьо бируьм ме не хьэрмэхь.
Те гьовре векенде доноре миторе,
Мигешдим, фегьм сохде товорих сенгьгоре.

Бэгизигьо товорих вебу хэт турои,
Тозегьо уруси нуьвуйсде хэтгьои.
И хьэрмэхь хундеки мигуьрд нум чендгьоре,
Миовурд у э ёр хос'ет эн угьоре.

Екире хундени:

— И. фогьир бу кефчи.

СенигIэт энү бу хоненде — зурнечи.
У михосд омборте э хэлгь бу гIеруьси,
Сазенде рафдеки мибисдо юш рази.

Э инжо, — бурмунд у, — дегешди зен — долол.
Кидан у чендгьоре сохдиге бедмозол.
Фойденш дорембу, суьрх мегуьрд э зомин,
Те муьэд ю нираси нибисдо гьич гьемин.

И гьоврей бедбэхди, эз гIуьмуьр гьисд жовон,
Хосден соймиши венгесди э и хьол.

Те руз эн гІэруьси шинире овозе,
Гъэгрелуь дорени хуьшдере ю жозе.

И мерд бу согъ гІуьмуьр жофокеш — гьинорменд,
У гьисди гуьнжон эй бире тэгІрифменд.
Ините учитель кор сохди ченд салгьо,
Вегуьрдет тербие омборе гІэилгьо...

Чендгьоре генедеш бурмунде мигуфди,
Гьержишу эз хуьшде ежире нум гьишди.
Куьнд бире эз еки э хуьшде у домунд,
Чуьните гъэгрелуь дениши, сер жумунд.

—Э песой эн муьрде хуб нисди гоф сохде.
Генедеш тоб нидуьм, гереки дануьсде.
И мерд бу э шегьер фитнечи, гІэрегерд,
Визор бу эз дес ю буьтуьн хэлгъ, зен ве мерд.

...Шинире хьовире, сохденуьм ме думит,
Белкине э песо омборгьо мигуит:
«И бу мерд жэгІмети, иниге эй хуьшде»...
Мозоли эй инсон хубе нум эй гьишде.

ТИРЭХЬ НЕ ГЪЕДОСО

Зенлей Тирэхь э кин гъунши
Э ихдилот тухтемиши.
ГӀэилгъош ки валай-валай,
Мидешендуът келе журай.
Мердиш омбор миветуъндуъсд,
Чуь сохдеге юш нидануъсд.
ГӀэилгъоре мисход хомуш,
Эз терс бируът гӀэилгъо муш.
Песде гене дуь-екире
Биз-биз мисожд, шивен зере.
Дие мерде немунд сабуър,
Мугу:

— «Пучи гъечи гӀуьмуър!»
ГӀэилгъоре Тирэхь фуърсо,
Юш митерси эз Гъедосо.
Гъэдерсуъз лап келе бед бу,
Э лэгӀэй хэлгъ зобу дебу.
Тегъер ою зен диromo,
Хори-гъово э лерз офдо.
Дешенд и зен келе божэхь,
Жуьже бисдо инжо Тирэхь.
Мугу бирден:

— «Чуьни бегем,
Не верасде гофе бегъем,

Е дегьборе огол зере?
Чуь сохум ме дироморе?»
Мерд бисдо перт. Мугу:

— «Зен, пой.

Э Гьедесо, медеше вой...
Гьэйгьсуьз туь дуь-се сэгIэт
Домундей зен э меслэхьэт.
Чуькле-чуькле пенж гIэили,
Сенгэз гьофо ве тэгIэли.
Миробой туь э дуьш вери,
Оммо туь, зен, бейхэбери».
— «Туьре хуно недирем мерд,
Энжэгь эй зен туь гьисди дерд. —
Сер гуьрд гофе зу Гьедесо,
Э гьер тараф лове дестьо. —
Нуьшдей бикор, газет гуьрде,
Тегьер хэми гуьрде гуьнде.
Гьисдуьт мердгьо партал шушде,
Зене омбор гIээиз дошде.
Э хунеш ки ю мерд нуьшде,
Зен рафдени зри гешде.»
Мердиш вэхуьшд, тегьер хуруз,
Тим-тик поисд, тегьер гьит, дуз.
— «Весси, весси, пой туь ебо!
Гуйге туьре нисди тубо.
Гьездегь сали хуне гуьрдей,
Оммо мушар туь вегуьрдей,
Эдей хир-хир гье кешире,
Басмиш сожде туь шишире.
Буррани, бур туь расере,
Де бед месох нике сере.
Омбор бирей туь буруне,
Э чум туь нисд хуне.
Гьэйгьуй гIэил нис кешире,

Биё терг сох и пишере.»
Хьюършлуь бисдо деш Гьедосо,
Недениши пушо-песо.
Муроборе эз сер кинле
Серзир сохде, тегьер биле.
Муе лов сохд, шуьвен зере,
Вегуьрд э дес е гъэзере:
— «Нахогъгой ме хъэьсуьзи?!..
Бегем гIуьлом сэхьибсуьзи?
Ме? Буруне? И чуй гофи?
Мере хуно соф ниофи...»
Божэхь дешенд гIэиллегьо,
Нис биренуьт хомуш угьо.
Зен шендени гъазе не гъоб.
Мерд шендени пейле, бушгъоб.
Гуйге инжо тупхонеи,
Шейдуй довгIо и хунеи.
Зен офдоре, бире гъолок,
Гуйге венгесд уре кулок.
Е бей рафде, тегьер серхуш,
Е гъовогъдор, гъэд юш гъонгъуш,
Гье э гъечу поисди мерд,
Эз хьюърш бири сифет ю зерд.
ГIэиллегьош э лулевуж,
Э угьо гьисд бегъеме гуж.
Имугъойле э хундегор
МэгIэною гьисди ошгор:
Э коминжо неде дусди,
Женг эришу хьэрмэхь гьисди.
ГIэилгъош ки е тербие
Ни вегуьруь инжо дие.
Э женгевоз рафде девлет,
Гъеми жуниш ве гъем хьюьрмет.
Э гъэд кифлет келеети
Гьисди дусди, меслэхъэти.

Чушмере келе догъ эдембу суьперде.
Гелере э етэгъ възгдо бу эй берде.
Равуьсдей эн сеггьош миомо сэхд бежид,
Эз эвир миомо сес дуьдуьк эн Меджид.

У бири чупончи имисал суьфделе,
Мугъоет гешдембу э песой эн геле.
Э зир ю дебу глэсб пэхъливу ве юргъэ,
Чап зере мипарусьд, мигирошд у муьргъэ.

Шохьонгум биренге гусбендгьо мизе «мэгI»,
Баларе те дире мизеруьт угъо шэхъ.
Жовоне чупончи мивинуь е бала
Дедере гье гешде, нис офде эз теле.

«Бегем гъич дедейсуьз балагъо тоб мидуьт?»..
Ченд жире хээлгъо э дуьл ю мигешьдуьт.
Эхир ки эй хуьшде Меджид сохд веровурд,
Равусдей сеггьореш э фикир зу омурд:

«НэгI, негъогъ не бири равусдей эн сеггьо,
Белкине мундигеш у гусбенд э рэхъгьо?!»
Номус юш мигуфди: «Глэйб нисд ми мол вир бу?
Дануьсдге хьовиргьо увэхди хуб нибу.»

Э кул гIэсб венуыште, э дес юш чуй чупу,
Мэглумсуыз рафдени тэхьной э чул у.
Гуйге бу и догъгъо э тегьер тепен,
Гьер лоре зу мигешд, тегьер гъуш гъовой,

Эз дури мивинуь э келлей дохьори,
Э тегьер соегъо хъйвугъо кураи
Хэёл сохд: «Белкине гьисдуьтге гусбендгъо?!»
Хъэрекет сохдени зу куьнд бу эзугъо.

Фурамо эз кул гIэсб. Песде куьнд биренге,
Э сер леш эн гусбенд мивинуь чор туьрге.
Де дир бу. Ранг Меджид бирени бегъем зерд.
Фикир сохд: «Вогошде номуси эри мерд!»

Вахъшие хъйвугъо, э тегьер гиснемуьрд,
Гусбенде суьперде, гуьломеш туш нигуьрд.
Э Меджид энжэгъ бу чуй чупу ве хэнжел...
«Е мерди мимуну, е гьисмет гьисд гIэжел!»

Те Меджид куьнд рафде, шихьине гIэсб зере,
Гуйге уш шек сохде эдембу лерзире.
Э сес гIэсб гъов кенде дуй-се туьрг оморут,
Бегъеме мейдуй женг э инжо вокурдут.

Меджидиш эз еки тепике сэхд воно,
Э еки хэнжеле э шуьгъэм зу доно.
Мивинуь э сер гIэсб эдее туьрг рафде,
Гъэрмэгъ чу дешенде. кешире венгесде.

Парталгъой эн Меджид жундур бу ве хуни,
Занитъо, гъулгъоре у гъеле нивини.
Песни пире туьрг гъеебо вешенде,
Расди дес Меджиде некуми гIэнж гуьрде.

Буш бисдо дес Меджид, хэнжеле у венгесд,
Э тегьер ригагъьо, эз чумгъо журкум жесд.
Дорд зобу мидогеш, зу гъувот офдени,
Офдоре э сер гуьрг, эз бугъоз гуьрдени.

Э тегьер женевер лэгIэре вокурде,
Мигуи гене гушд воисде суьперде.
Э жигей тикей гушд сенгъ доно э бугъоз,
Хэнжеле вегуьрде, эз лэгIэ ссхде гъоз.

Меджидиш гъолоки, гъувотиш кем мунди,
Тик эри вэхуьшде омун юш немунди.
Евошлей-евошлей хъэрекет сохдени,
Гуьртгьоре э расе эз герда бесдени.

Тегьер дусд, гIэсб Меджид дур нирафд эз сэхьиб.
Э хъэйвуш лоигъ нисд э и вэхд бу рэгъиб.
Э зонгу пой доно, э гIэсб эй венуьшде,
Сер энү гиж хурде, офдоре эз хуьшдэ.

...Чупонгъо э и вэхд сеггьоре вегуьрдет,
Меджиде эй гешде э чулгъо офдорет.
Шев ниге зиёди, тегьер чин вебу менг.
Эз дури винире, гъеебо равусд сег.

Чупонгъо куьнд рафде, офденуьт игиде,
Э гъужогъ вегуьрде, берденуьт Меджиде.
Овозей жоборди жовоне чупончи
Эз лэгIэ э лэгIэ лов бисдо э гъечи.

...Э догъгъой Догъисту гешденуьт гелегъо.
Сес дуьдуьк Меджидиш пури эвр зн гъово.
Э тегьер пэхъливу э кул гIэсб гешдени,
Гелегъой гусбенде мугъоет дошдени.

Январь 1964 с.

Дануьсденуьм э рачи туь нисди сер,
Шогь эн гуьлгьош э туь нибошут бемзер,
Гьер энгуьл бенд муйгьой сер туь гьисд гъезел,
Чуьш бисдоге рэхьмлуь миё бу гуьзел.

Онгур Дербенд туьре хуно нисд ширин,
Дирем туьре, нибу дие дуьл гьемин.
Нийсд бире вохурдея эз гъезел,
Изму рэхьм бер, сурул мебош туь гуьзел.

Эри дусди гъэлей Дербенд нисд чапар,
Мере дире, э улойге туь мечар.
Миёв у руз ме мигуюм эз туь «зен»,
Биё месох ингъедер наз туь гуьзел.

НУБКЕРЕИ ДУСДИ

Рихденуът сеслуе гловгьой эн Самур,
Эз догьгьо э дере, э Каспи, э дур.
Эз унжо гирошде серхъэд эн дусди,
Азербайджан, Дагестане е гъэсди.

Эз у лой чой сес дорени Апширон.
Избербашиш эзу вегуърде нишон.
Сумгаит ва Каспийск дарафдет э бэхьс,
Гуъзеле шегьергьо оморет барас.

Ерашуьгъуът инсони богьгьой эн Ширвон,
Мезелуьни бегьер богьгьой Дагестан.
Э и гуълишоне ватан Совети,
Хъэсуьл омори бирори ве дусди.

Сеслуь рихде, гловгьой Самур, хун мэгӀни,
Эз эшгъ жофой хэлгьгьой бирори.
Гловгьой туьреш э каналгьо кешире,
Месд мисохи фирегьуне муьлкьгоре.

Диеш сес ди, шевиш-рузиш кор сохде,
Гьеми товуш, гьеми гъувот туь доре.
Гую хэлгъ меш: туь гьисд чуюкле чой Волга,
ТэгӀриф доре, хуну мэгӀни Самуре.

Гьэргъ бисдогеш мерге више
Зиндегунн чул нипою.
Дуьл шогъири, тегъер пише,
Эз эшгъ хунде гъич нипою.

Гъич нипою э гъэд жентиш
Эловлудье сес шогъири.
Чуьн Мусон желдгъо чендиш
Пушой муьрдеш хундет мэгъини.

Хундет эри азади хэлгъ,
Хундет эри Ватан-гъизиз,
Эвр эн асму эй доре шевгъ
Ве эй бире гъер вэхд темиз.

Гъечу хунди кук чех Юлис,
Гъечу хунди татар Мусо...
Дуьшменгъоре эй сохде нис,
Кумег хэлгъгъо бирет дусдгъо.

Пушотегъо чендгъош гъечи
Эри эн хэлгъ гъэлхэнд бирет
Ве арт женг, тегъер Ирчи,
Вэгъиф, Мэхъмуд..., жунеш норет.

Мигирорут ченд сад сали,
Нум шогьир хэлгъ гьич нимуьруь.
У нум рачи эн Ватани,
У нуме хэлгъ дошде э дуьл.

БОВОРИН ВЕ ИМИД

Боворин, боворин, генедеш боворин!
У гъисди нишоней ологъой бирори.

Боворин миё бу инсоне э еки.
Боворин, теъер нун гъемере gereки.

Боворин ве имид софе гоф эн дуълуът.
Пеинсон гъисдигъо, угъошки мизигъуът.

Боворин ве имид нисдуът гоф худон.
Дин уре, дуъздире, эз дес хэлгъ восдори.

Одоми, гешдуъгъо е гъисмет, е бэхде,
Боворин, имиди, чуън кумег, у вихде.

Четини ве дердгъо инсоне бисдогеш,
Боворин ве имид доренуът дуъл генеш.

Миёв възд, миёв руз э гъисмет соймиши,
Те увэхд имидгъо биренуът дуълхоши.

О, нэгI, нэгII. Мегуит те гъисдгъо бишэгIри
И дуъ гоф гъемише кумег хэлгъ гъисд егIни.

Азади гьич нийв гье дово хосдигеш,
Имиде туь беседе, сабуьре дошдигеш.

Э гьовхой Октябрь боворин хэлгъ беседе,
Мидануьт дуьшмене эз куьк ю венгеседе.

Эриму — догълуьгьо у бири нишоне,
Пиш сохдейм эз догъгьо, чуьн думон, бег-хоне.

Имогъой боворин ве имид жофон.
У эйму исэГІат э жигей худон.

Боворин эн иму э хори Вагани,
Мозолменд зитъяседе э улкей азади,

Партия — ГІазизи, э туьни боворин!
Э берде рэхъгъой туь имиде бесденим.

Фикир ме гьечини: те нефес песини
Э диеш хубитгьо имиде бесдени.

ВЭХД

Туь, вэхд, эдей тэгди сохде, —
У тьисд эн туь сэхде гьонун.
Эз гIуьмуьрме салтьо берде
Ве хосдени зуте дуьм жун.

Туьре хуно, тэгди сохде,
МэгIнигьоре нуьвусденуьм.
Гьер риз мэгIни гIуьмуьрмере
Дураз сохде ме хосденуьм.

* * *

Тегьер юргъэ чопологъ,
Вахд здее вирихде.
У нис хосде бу гъуногъ,
Мескен зенуь эй хуьшде.

Дешевдуьмгеш ме аркан,
Гъич нидануьм поюнде.
Вахд мигую: «О недан,
Туьреш эдем ме берде!»

* * *

Эри чуй поисдей туь гъэгърлуь?
Бегем нисд де чоре эй дерд туь?
Дуьл шогъир эри туь пури гоф,
Э тегьер зуьм-зуьме чешмей глов.

Хосденуьм, гьенж глове, бош серин,
Мибшут гъэгъргьой туь зу гьемин.
Хосденуьм э гьечу мэгъни ме
Бу кумег ве чоре эй гьемме.

* * *

Догъгьо! Мере хъэсуьл ишму овордейт.
Догъгьо! Мере шир эн аслан хорундейт.
Тегьер дедей гуферере жумундейт.
Тегьер эн ёр муьгъбет мере эшгъ дорейт.

Балай догъум, дуьл ме гъисди сэхд муьхъкем.
Эз аслангьо гъувот гъул ме нисди кем.
Тегьер деде ме догъгьоре хосденуьм.
Муьгъбет мере эй энугьо дошденуьм.

* * *

Нуьшдебуьруьм шохьонгуми,
Эй нуьвуьсде дестон мэґни.
Э фикиргьо бируьм батмиш,
Гуфди духдер, сохде гьимш:

— Бебе, мекеш фикиргьоре,
Месох сипи туь муйгьоре.
— Бигьил буту муй сер сипи,
Бирешнжон у ранг мэґни.

* * *

Эри мэгИнигьо гешденуым гофгьо;
Чуьтам холибоф вихдеге ранггьо,
Чуьтам жэгИгоре гуьрдеге гьэрмэгь,
Тегьер эз руй шир вечире гьэймэгь.

Оммо хосденуым, э тегьер чендгьо,
Бошум ухшеши, нуьвуьсде бендгьо.
Жофой эн шогьир э жофой хэлгь ме
Гьэриш бисдоге, у гьисди бэхд ме.

* * *

Туь, тапинже, ерэгъ женги.
Э меревоз туь бэхъс меги.
Вегуьруьгъо туьре э дес,
Мегуюгу юре нисд терс.

Ки вегуьрдгеш тапинжере,
Дан, у игид нисди гъеле.
Ерэгъ шогьир мэгъниюни,
Уре не терс, не ларзюни.

* * *

Эжи у дор, у мозолуь,
Хуьшдендуьруьсд ве бегьерлуь?
Чирируьмге эзу мейво,
Белкем эй меш мозол омо...

Ниверов дор гьич эз хуьшде,
Негьогь уре эдей гешде.
У дор гьисди ферзэнд жофо,
Мозол энү гьисди мейво.

* * *

Ишуьгъ доре, тегьер лампе,
Муьгьбет эн дуьл эдей сужде.
У гьисди хэлгъ доре эшгъ ме,
Ужуьр ишуьгъ нисе муьрде.

Бигьил суху чуьн астаре,
Э гьэд келе асмуй Ватан.
Хэлгъ ме уре гьер вэхд дире,
Гую уш гьисд рачи Ватан.

* * *

Мегу, дусд, хьовир туь недани.
ГІэрсох — уки жинс садани.
Эз шогьир межу туь гьич гІэйбе,
Расде гоф эри шефд гьисд зуьгІбе.

Белкем туь шинирей овозе?
Белкем ёд фуьрсори котъозе?
Мебош, дусд, туь бикеф негьогъи,
И гІуьлом энжэгъ гьисд синогъи.

* * *

Э асму жесд астаре,
Бирден вини кук уре.
Мугу ёгъин бэхд мени,
Егъни вэгъдо куьнд бири.

И кук омбор инжо гешд,
Астарегъо е ченд жесд.
Оммо духдер не омо,
Бур себэхъиш верома.

* * *

Э дерей дохьори поисдем,
Гужлуьн энуре ме хосдем.
Э гъирогъ океан биреки,
Хуьрш юре ме хосдум гъееки.

Чум мере донорем э асму,
Э унжо жигей ме гьисд изму.
Ененге е ригаз эн чуьшме
Хосденуьм согъ г'уьмуьр бошум ме.

* * *

Сери ебо ме гирошде
Эз ён гьейвуй эн шишей,
Чумгьо туьре омбор гешде
Себэхьмунде ве сершеви.

Воисдени гьэнет зенуьм,
Вером унжо э ён туь тек.
Енебуге луле гуьруьм
Э гьейвуй туь чуьн паруьсдек.

* * *

Хьовире гьееки гьич нибу шинохе,
Игиди мердире синемиш не сохе.
Зигьисдгеш кимитьо, нибошут гьич кумег.
Гьирьетлуь — сэхд гьэлхэнд мипою э вэхд женг.

Изму ме доренуьм тэгИрифи угьоре.
Лигьобсуьз, дуьл очугь эри дусд бугьоре.

* * *

Вондени бошум мигьмун гьер хуне.
Шуморденуьм рузгьой гIуьмуьр вес нибу.
Дуьл гьер инсон э гьопуй дусд гьисд хумне.
Унжо бире мэгIни шогьир дервоку.

* * *

Тегер э руй шороб белгэм,
Э сер дуул ме дечирем гэм.
Угьо туьре ме бэхш нидуьм,
Туь хосдиге дуьле мидуьм.

* * *

Э дес гуърдей дуй жуър ерэгъ:
Еки гӀәсел, еки эбрэгъ.
Эбрэгъ дуьле зу гезири.
Э лов гӀәсел не расири.

* * *

Булутъо, булутъо гъворе дегуърдейт,
Э чумгъой эн гІаруьс пердере кеширейт.
Э тегьер эн гІаруьс э гъонуй эн домор,
Чуьшмере диренге, биренуьм гьечу шор.

БЕНДГЬО

* * *

Э догъгьо верф хьэл биренге,
Э дерегьо эрх пур мибу.
Ихдилоте сер гуьрденго,
Гьелбет сургьо очмиш мибу.

* * *

Сэхд ризине кеширигеш,
Эзу ризин дураз нибу.
Гье вогоруш гофе сохдгеш,
МэгIэною зиёд нибу.

* * *

Эз дердименд пуьрсириге
Хьол-овхьол эн гIуьломе,
Э чуй овхьол ю гьисдиге,
Эзу хэбер мидуь туьре.

* * *

Верафдейгеш э келлей догъ,
Мегу эхир гIуьлом туьни.
Бош эз хуьшде екем уегъ,
Тике догъэш дереюни.

* * *

Имбуруз туь коригьо дор,
Себэхьмунде бегьер нидуь.
Мдэз у руз, дуьл мибу шор,
Сабуьрлуьи бегьер мидуь.

* * *

Э гъэд гъефес дебугьо гъуш,
ГЮси соегъ мэгъни хунде.
Поизине рихде ворущ,
Гуйге гъэгьре тигьи сохде.

* * *

Сермошугъэ туь кошдиге,
Махьсуьл энү гендуьм нибу.
Хьиллее кор туь сохдиге,
Данки арт ю гъич хуб нибу.

* * *

Еки мугу:

— Меш шогьируьм,

Эй нуьвуьсде лап усдоюм...

Шогьир михунд у хуьшдере,

Э гьер жиге вэгъизиш мидо.

Оммо тэгъриф дестон юре

Эз зен гъэйри, екиш нидо.

* * *

Туь хуьшдере хунде шогьир,
Дестон туьре хундем, хьовир.
Гьер риз туь гъисд мерге вше..
Зу гешд эй туь тозе пише.

* * *

Васал рихде шур-шур воруш,
Гуфдиренуът гIэрс шорини.
Оммо поиз рихде воруш
Э гIэрс дердлудь ухшешини.

* * *

Сэхд яралудь бисдогеш дуьл,
Гене уре довом мидуьм.
Софе нуме сохдге беднум,
Уре гьич вэхд довом нидуьм.

* * *

«Ме туьре зендем, ме туьре миберуьм!»
Сес бу эн хори. Ме уре шинируьм.
Пушой эн зенде эз зугьун бируьм лол.
Белкем бердекиш мибошум э у хьол.

* * *

Э дуьл гIэтош дешенденге,
Эзу серни дуьл нибу.
Э кеше верф доноге,
Кеше эзу герм нибу.

* * *

Гушгьой туь зенг зеруьтге,
Гоф туь э лов дусд вери.
Чумгьо э рэхь дереуьтге,
Севгил э дуьл офдори.

* * *

Бегем мибу эшгь муьгьбетсуьв,
Шогьир нибу гьич вэхд усуьв.

Дестон энү нийв гуьнжо,
Недериге муьгьбет унжо.

* * *

Бируьм митьму э е хуне,
Э пушой ме норут нуне,
Бу гиргине ве зерде ранг.
У нун небу, гуйге бу менг.

* * *

Э и гуьлом туьни сэхьиб.
Бош туь инсон ве зигь хушруз.
Э у гуьлом хори — рэгьиб
Чарундени э хок ве туз.

* * *

Чуь мимуну э и гуьлом?
Инсоньети эз одоми.
Чуь мимуну э у «гуьлом»?
Энжэгь мибу меод хок хори.

* * *

Астарепок, астарепок,
Эз шуморде бирем гьолок.
Астарегьо хьисобсуьзуьт.
Угьош тегьар войгегьоют.

* * *

Ме шогьируьм дердимендуьм.
Шори дуьл ме хэлгэ мидуьм.
Дердгьой хэлгэ кура сохде,
Юк гуьмуьр ме эдем сохде.

* * *

Эй земоне! Туьни недан, ненге менуьм?
Эй кор жэгмет жун доренуьм,
Оммо мере е парегьо,
Недан хьисоб сохдет угьо.
Эй эни кор шэгIр бурагор
Бигьил бугу ю хундегор

* * *

Ме хьэсуьл оморем э хори догъисту.
Миёв вэхд мимуьруьм е поиз, зимисду...
Гьэрд туьре, жон Ватан, нидануьм расунде.
Хосденуьм э хок туь леш мере пучунде.

* * *

Ме зигьисдуьмгеш чуьн хоненде,
МэгIнигьоре эри хунде,
Гуюм очугъ, уреш дусд дан:
Ме зигьисдем тегьер недан.

* * *

Эгъуьлменд косиб бисдоге,
Хэр эри ю эгъуьл минуь.
Хэр эз девлет бой бисдоге,
Чум ю дусдеш селт нивинуь.

* * *

Келе бире ве дануьсменд,
Сокигире сохденим вир.
Э четини ве э жент бенд,
Согъэ гIуьмуьр гьисдим, хьовир.

* * *

Мирзо-Шафи шогъир-усдо,
Уш вихдебу эй ю худо.
Муьгъбет дусди ве ичкире,
Мидоруьтгъо эшгъ шогъире.

* * *

Эз сохдейгъо омборе гоф,
Хуьшдени туь мэгIэно оф.
Ужуьр гофгъо — мэгIэносуьз,
Гъисдуьт асму астаресуьз.

* * *

Эйму гъисди э и тIуьлом
Зиндегуни — космодром.
Гъер мерд э гуж хъуьшде гуьре,
Верафдени буьлуьндире.

* * *

Э эвр поиз имид бире,
Битмишигъо жизе доре.
Тегъер поиз, хотъинире
Дирем э дусд сохдегоре.

* * *

Поисдем ме э пушой догъ.
Эз фикиргъо бирем ме гъогъ
Бегем нисди гуж эй хори
Гурунде юк догъ, дохъори?

* * *

Эри чуйни зиндегуни,
Туь дуьшменсуьз зигьисдейге?
Чуь гереки у хушбэхди,
Четинисуьз туь офдейге?

* * *

ГІаилле гоф кура сохде,
Тозе гофгьо бире хуте.
Келете дерд сохде кура,
Э дердевоз муьхшуьл бире.

* * *

О, хок хори, э синей туь
Бирет келе битмишигьо.
Угьо эй туь чуьн гІаилуьт,
Эйму хурек ве хушинуьт.

* * *

Бегем чуьшме ю оmore,
Руе хори эй сер заре?
Ненге хори чуьн е овлод,
Сер зерени э у жоборд?

* * *

Нисон айчуь сохде тэгІди?
МагІаною чуьни еГІни?
Эз чуь гьечи терсире сэхд?
Тоогъи девр энжэгъ гьисд вэхд.

* * *

Кимигъо э гузги фегъм сохде хуышдере,
Мунденуыт бирази генедеш эз гузги.
ГІэдоти гІэйбежер жусдени тэхсире
Эз хуышде, гьелбет нэгІ, генедеш эз гузги.

* * *

Дохьор мугу: «Ме эз догъгъо гъуындуъруым.
Мегез мугу: «Ме эз деве келеюм».
Сэхьыш мугу: «Эз ме собу чуклеи»,
Гуфдируытгеш, хэлгъ гьеммере дирени.

* * *

Мере дире, туь сер зере,
«Руз эхэйрбу», гуйге доре.
Оммо э лов нифри вери
Ве э дуыл туь гьэлпи дери.

* * *

Гьисдигеш зобу дендунедерд.
Ведешенденге сокит мибу.
Бед бугъо зен гьисд келе дерд,
Те арт гІуьмуър у хос нибу.

* * *

Суьрг веригеш буьлуынг тегьер,
Гене гов гьисд динже хьэйву.
Мебисдоге суьрггъо э хэр,
Ниомо гьич э кес рэхъм ю.

* * *

Мар — марьети несождге,
Нум энү мар эйчуьни?
Маре хьэрмэхь ки вихдге,
Уре дуьшме эйчуьни?

* * *

Тегьер жежув е парегьо,
Мигуиге лап гложизуьт.
Оморегор куьнд эз утьо,
Телув-телув зу биренуьт.

* * *

Рачи онугъ саз синей,
Рачи буьлдуьр хуше овоз.
Рачи инсон жофоюни,
Хуьрмет мнёв э уревоз.

* * *

Жуьржуьрере дириритге,
Хуьшдению нисди келе.
Сес энуре шиниритге,
Мигуиге гьисди деве.

* * *

Мэглуьмсуьз сохдигеш эри кес зобуни,
Ишорет мирасуь, нимуну сер пэхьни.
Шефдигьо, тегьер биз, миведиловт э пуьггуьл.
Имидуьм, пуч мибу эн шефдгьо зу ггуьмуьр.

* * *

Э сер куырши туь поисде
Омбор фикир негьогъ сохде.
Куыршиш нисе ветовусде,
Дерд сентгьбореш зу хьэл сохде.

* * *

Эри игид келе мейду
Тегьер вози веди мибу.
Эй терсентогъ чуькле мейду
Чен зурбогьо веди мибу.

* * *

Хубе коргьо ю сохугьо,
Хуби кесеш ю мигую,
Шефди омбор ю сохугьо,
Хуби кесеш гьич нигую.

* * *

Огьуне туь гье гьэлей ди,
Гене эзу гьич муьс нибу.
Е инсоне сад жуьр нум ди,
Хосиет ю дегиш нибу.

* * *

Хэре тэҮриф туь дориге,
У диндине мивешенуь.
Эгьуьлменде тэҮриф доге,
Сереш бегьем тик нигуьруь.

* * *

Зугьун гьисдгеш тегьер чешме,
Эзу, чуйн гIов, гоф рихдени.
Ве эзунжо дусд ве дуьшме
Эри хуьшде гоф вихдени.

* * *

Ме михунум ченд бо нумаз
Ве михосдум сад бо лово,
Ебо семе эз ченд караз
Миомоге бэхд эз гьово.

* * *

Омборе дерд сохде кура,
Тегьер шороб ме фубердем.
Угьо гурунд эй небире,
Песде шороб ме гьенжирем.

* * *

Дуразе шев шогьир нуьшде,
Дестонгьоре гуьнжундени.
Эз ён стол у вэхуьшде,
Бур себэхьэ гьэл гуьрдени.

* * *

Усоле руз мигирору,
Хубе рузгьо гене миёвт.
Хоснетсуьз бирегору,
Гьич э имон угьо ниёвт.

* * *

Гъушгъой гъово серхъэдгъоре гишоде.
МэгІниш гъечу эз серхъэдгъо пар заре.
Гъуше энжэгъ мескен бире эй нуьше,
Тегъер мэгІни, гъуше ватаи нис бире.

* * *

Гешд гуфдиреш э дуь пон
Бегем гъемме инсон бире?
Эз хъэйвугъой эн вишен
Кими инсон зобу бире.

* * *

Зиндгуни, эй туь бирем бигъэдуьр,
Гишодегге, гуйге бирем ме уьгъ.
Хуше рузгъо гишодеггеш эз гІуьмуьр,
Песини руз гурунд бире тегъер догъ.

* * *

Эз гІээизи гуфдиреним эз еки:
Туь дуьл мени, дугъуй мени туь соки.
Гъе вэгІз догеш, у гофлегъо рачини,
Эй гъер инсон дуьл-дугъую ширини.

* * *

ГІэйбкеш бугъо, перде э руй кешире,
Белкем перде пэхъни сохде гІэйб юре.
Дириримге перде э руй кешире,
Варас эй туь ёгъин е гІэйб гъисд уре.

* * *

Кими инсон омбор бире шекелуь
Ве кими вэхд ухшеш зере э делуь.
Гуйге у муй эдей гешде эз хое.
Эй эзуни, тегьер эй хэр, нисд чоре.

ШИРИНИ ВЕ ТЭХЬЛИ

* * *

Тэхьле зугьун ширин нибу,
Хурдгеш е пут гIэселе у.

* * *

Ширин мибу е гIэмелдан,
Енебуге сэхд хотурдан.

* * *

Туь, муьгьбет ме, ширини сэхд.
Песг эри чух мере нисд бэхд?

* * *

Гье воисдгеш, эри гьемме
Ширин бире нидануьм ме.

* * *

Гьисдигеш лап ширин гIэсел,
Э у дери гене зэхьэр.

* * *

Гогь лап ширин, тогь тэхьл бугьо,
Гьимет эну нибу бугьо.

* * *

Э ширини онгур гуьре,
Туьнди шороб бегьем бире.

* * *

Э пенж энгуьшд зегеш гГасел,
Ширин нибу гьич гьел-бегьел.

* * *

Нибисдоге муьгьбет ширин,
Зу мибисдо Фэрхьод гьемин.

* * *

Ширин гьисдгеш зиндегуни,
Муьрдеиш гьэрд одомини.

* * *

Гье гуфдигеш лап ширини,
Лезете хэлгъ дануьсдени.

* * *

Эй гГэзроил, жун ширини!
Эйчуь бивэхд туь бердени?

* * *

Тэхьлигьоре эй ме вихдем,
Ширинигьоре эй хэлгъ хосдем.

* * *

О, жовони, туь ширини,
Оммо пири — пешмунини.

* * *

Э метелеш дуз гуфдире:
«Женг эз дури ширин бире».

* * *

Гьер вэхд тегьер эн нугбегьер
Ве гIэзизе муьгьбет эн ёр
Гьисди ширин Ватан-деде,
Усуьз ферзенд мибу хэзде.

* * *

Зен ве шувьер гогь тэхьл бире, гогь ширин,
Э пире вэхд бире гьердуь лап гьемин.

* * *

Е дуть зэхьэр хуьм гIаселе пуч сохде,
Е тэхьле гоф сад никире вир сохде.

* * *

ГIэзизе гьуногъэ дореним шелбет.
Дуьшментъой имуре дореним зиллет.

* * *

Гуфдиригеш ширине гоф,
Дуьл тэхьлиге, нибоши соф.

* * *

ДэгIэм тэхьли ве ширини
Бегем эз ёр тьич рафдени?

* * *

Хори гІуьлом гьисд гьутине,
Моч сохдени уре чуьшме.

* * *

Туь гьуногь оморей э хуней эн шогьир,
Имогьой хосдени шогьире сохи вир.

* * *

Инсон хьэсуьл оморени эри муьрде,
Зигьисдени лойгъэ нум эри гьишде.

* * *

Жар низенуь сес негьогьи,
Уре бине гьисди ёгьин.

* * *

Гьэфес эз суьрх гьисдгеш куде,
Азади ки унжо неде.

* * *

Номус догьлуь гьисдуьт се чи:
Килэхь, гьилинж ве епинжи.

* * *

Чум дирени, дуъл гоф сожде,
Дуъл ки гофе пэхъни сожде.

* * *

Зари-суържиш вокурдите,
Рачи нидуът, фегъм нисдите.

* * *

Гьисдгеш сенгъи дуъл одоми,
Чуьн пембеш нерм у бирени.

* * *

Элчэгъ дери э гьер милет.
Уре нибу номус, гъирьет.

* * *

Сенгъэ месох омбор суьруьж,
Эри сенгъиш у гьисди гуж.

* * *

Эй гушедерд хубе гофиш,
Нибу кумег, не дуълхошиш.

* * *

Мепуьрс эз ме куьгъне хьоле,
Тозе мибу лербе гене.

* * *

Хэсдей фикир гьисди зобу,
Уре хуно жофош нибу.

* * *

Догъгьо нибу гъич дохьорсуыз,
Зиндегуни четинисуыз.

* * *

Э зиндеи гереки рэхъм,
Муърдеи ки ю гъисди зэхм.

* * *

Рэхъмедуэли нумникини.
Гъэдуърдани — уш екини.

* * *

Е ники сох э гъэдуърдан.
Садиш — хэйрсуыз гъисд эй недан.

* * *

Ки дериге э гъэвл хуърмет,
У мидануь чуьни гъирьет.

* * *

Гъэдуърнедан битIор мибу,
Хуърметишки уре нибу.

* * *

Делхэк битIор небисдоге,
Нидануь гоф э кес зере.

* * *

Зарифетчи мибу кефчи,
Э межлуьсгьо мидуь рачи.

* * *

Савзе бире ме михоюм,
Зирпой бире ме нихоюм.

* * *

Те гІайб кесе туь гуфдире,
Ебо фегьм сох хуб хуьшдере.

* * *

Туь э жежув дес мезе,
Э дес миварав сэд дерзе.

* * *

Мизробсуьзиш саз сес мидуь,
Мизроб сазсуьз гьич сес нидуь.

* * *

Туь э тегьент ухшеш мезе,
Чуьн бегьер ю бош туь мезе.

* * *

Те хунере вокурде,
Рэхь воку туь унжиге.

* * *

Хьэрекетлуь гьэргэ хундгеш мэгІнире,
Гене уре буьлбуьл нибу гуфдире.

* * *

Эй дердименд зарифетгьо
Зобу бире, чуьн нифригьо.

* * *

Эй бире э тегьер дусди Балхи — Рудаки,
Муьхькеме дусдире муьхькеме дуьл гереки.

* * *

МэгIэносуьз гуфдире гоф,
Лап сук бире, тегьер эн гьов.

* * *

Бедкор муьрдге бигIэдоти,
Ме мугуюм: уш гIэдоти!

* * *

Э дес делуь деге гьилинж,
Бегем у гьич мипою динж?

* * *

Эгер дусди гьисдге муьхькем,
Бэхилгьой ю нибошут кем.

* * *

Веромогеш э сер эн рэхь савзе бой,
Согь нимуну, мибу ёгьин зирпой.

* * *

Шогьир гIэйбкеш ю бисдогеш,
Дестон энү нибу гIэйбкеш.

* * *

Жуьмуьсдуьтгеш шивгьо эз вор,
Нижуьмуь гьич суьтуьн эн дор.

* * *

Тейте гѳожиз хосде лово,
Дилбош хурде сад килво.

* * *

Хубеш бирден медит тэгѳриф,
Хуб эн хубгьош бирени шиф.

* * *

Метелегьо нисдуьт дургу.
Коми дуз нисд гьери туь гу?

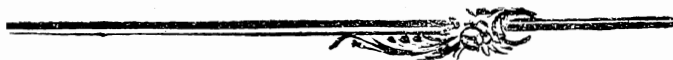
* * *

Ки бисдоге омбор гѳоси,
Дан, эз хуьше у нисд рази.

П О Э М А

МУЪГЪБЕТ ВЕ ГЪИСМЕТ

Эришму, студентгьой ДГУ,
И дестон он шогьир бэхш бугу.

Эз шогьир.

ПУШОЙГОФИ

Шогьиргьой эн гьер девр нувьусдет дестоне,
Верзирет у дестон муьгьбет дуьл инсоне.

Муьгьбет гьисд! Муьгьбете шинохде софе дуьл.
У нисди емуьш богъ, у нисди гъуьзуьлгуьл.

Эршефи нисд муьгьбет, у зуьм-зуьм эй доре.
Зиьдте гьисдигеш, ниданит винире.

Гениле нисд муьгьбет, дени рач э герден.
У руьхъ нисд эй гешде э гъэриш эн беден.

Эз шелбет ширини, э лэгъэ нидени.
Дэгъэм ю зиьди, гьич хурде нидани.

У ичку нисдигеш, эз ичку гужлуьни.
Зурбое игидеш суьсдгъувот сохдени.

Уре туь мивини, чумгьоре вокурде,
Эгенер э чумгьо хок Ватан вохурдте.

Э Ватан ве Деде гьемме сер зеренуьт.
Угьосуьз инсонгьо муьгьбетсуьз биренуьт.

Мегуит гьер инсон муьгьбетлуь бирени,
Ватане, Дедере у гӀэзиз хосдени.

Софе дуьл гьемише бирени гьӀэдуьрдан,
Хосдени севгиле, чуьн Деде не Ватан.

У муьгьбет зигьисде э беден эн инсон.
Гьеми эшгь у доре ве сохде у серсон.

Муьгьбетлуь бирени гьемише войгелуь.
Эй гьисмет дарафде у э женг, чуьн делуь.

Гьисметеш гьонуни — у журу зигьисде.
ГӀэдоти гьисмете гьер инсон ю гешде.

Гьееки гьич гьисмет эз хуьшде гьич ниӀв.
Гьинорменд, бож берде, э гьисмет зу меров.

Бисдогеш муьгьбетлуь, эз дуьли лап хосдгеш,
Нигуьлуь гьисмете, эз ю куьнд бисдогеш.

Кими вӀхд, тегьер гьуш, эз кеф дес пар зере
Ве гьисмет овурде эй муьгьбет зуьлзуьле.

Урешки гьисд себеб, белкине е рӀгьиб
Нис гьишде муьгьбетлуь эй гьисмет бу сӀхьиб.

Муьгьбетлуь эз эшгь ю сур мидуь э хьовир.
Нидануь эри ю у хьовир гьисд хотьин.

Зу серхуш гьич мебош эз муьгьбет севгили,
Э гӀуьлом кем нисдуьт сохутгьо бӀхили.

Э гьечи, хундегор, сер гуьруьм дестоне
Эй муьгьбет ве гьисмет эн Юрик не Зине.

Зуым-зуьме астаре — нишоней сершеви,
Э асму тов мидо э тегьер эршефи.

Екигеш эдембу эзу куьнд оmore,
Гьеебо думонгьо дегуьрдуйт гьоворе.

Эричуь, думонгьо, гуьрденит пушоре,
Э тегьер эн перде лигъобе кешире?

Эй думон, туь мегу мимунн г'уьмуьрлугъ,
Соки де астаре нибу гьич ойдуьнлугъ.

Э тегьер эн шуьлт е жовон э богъче
Дегешди руй очугъ, нис куфде миже.

Эз г'уьлом бейхэбер ве лап сэхд хисирн,
Эз гьэдер зиёди у ичку гьенжири.

— Эй жовон, уёгъ бош, жугъоб ди шогьире.
Лоигъи эри ме эз туь гоф пуьрсире:

Небуми хубтеле хисире э хуне?
Нисохди э гьечи г'эйб туьре буруне.

Белкине муьгъбет дуьл овурди инжиге,
Вохурде хосдени г'ээзизе севгиле?

Г'ээзизе севгили здее оmore,
Вэхиз, кук, думоне зу сох туь оворе.

Вохур рач э тегьер менг суьрчи духдере.
Суьгъбетеш сер гирит, шор сохит шогьире.

Туь, Зине, гьонплей эз севгил мийй куьнд
Ве уре винире, мибоши туь дуьлхуьрд.

Чуьтаме поюнум, рэхь туьре ме зенуьм,
Могьбули дуьл туьре э чумгьо невинуьм?

НэгI, нибу эзи рэхь песово вогошде,
Э ён дусд э суьгьбет оmore у хосде.

Бирден у диренге Юрик гьисд бейхзбер,
Э дуьл ю шек омо, гьэл дешенд сэхд духдер.

Диренге серхуши, жун дери э Юрик,
Хуьшдере дуьл доре, взхуьшде, поисд тик.

— О, худо, э чуь хьол дусд мере диренуьм?!..
Чуьтаме тэхьной ме туьре бигьилуьм?

Оmoreм э кин туь, гIэзизе севгили,
Вэхиз нуьш, ширине суьгьбете сер гирим.

Эричуь сэхд сохдей шевее чумгьоре?
Эричуь туь бесдей гьэймэгьэ ловгьоре?

Небири ичкхур, эй сохде туь темэхь.
Комини беде дуьл дешенди э и рэхь?

Э гуш ме овозе дарафди е ченд бо.
Хзбереш дорёбу хуьшдени эн Либо.

Эз хэгьер зиёди, дургуни нитую.
Эри ме усולי бегем у миохою?

Эдее сухденуьм э гIэтош эн муьгьбет.
Мере нис воисде дур бире эз гьисмет.

Белкем у имогьой э и рэхь офдори.
Чуьтаме э гьисмет сохум ме боворин?

О, нэгI, нгIэ!.. Дуьлгьойму дур нибу эз еки.
Вижде дусд эн мени, муьгьбет ме Юрики.

Е ченд бо мижумунд, мивоисд хэбер бу.
Зинере шишинохд ве гушиш нигуьрд у.

Дуьл Зине нивегуьрд эй шенде севгиле.
Хуьшдере дуьл доре, нуьшдени э серне.

Э тегьер булутгьо фикиргьой энунуьт,
Гогь дуьлдинж, гогь гьэриш дуьл юре сохденуьт.

Диренге Зинере дердименд, могьбулуьл.
Бегем дуьл эн шогьир и коре тоб мидуь?

Эз шогьир гьич пэхьни нис бире сур дуьлгьо.
У гьисди кумегчи эй муьгьбет инсонгьо.

Пуьрсируьм эз Зине киниге и жовон:
Белкине шуьвери, ененге гьисд бирор?

— Не шуьвер, не бирор у эн ме нис бире.
Соймиши эн мени, хосденим екире.

— Дан, Зине, дир нисди эй вижде гьисмете.
Э гIэтош месухун суьрхине сер туьре.

— Эй шогьир, муьгьбетлуь бегем терс мидануь?
Дусдире пой зере у гьич вэхд нидануь.

ГIэдоти э и рэхь мохуру четини.
Ивэхди дур бугьо, у энжэгь хогьяни.

Юрике пушоте миёсди винире.
Нисохди дэгъдзгъэш эз кинюю дур бире.

Э гъечи эри ме гъозией дусдире
Хэвлети ихдилот сохдени гъеммере.

2

Э гъирогъ эн Каспи, эже бу сентгълугъ,
Зуьгъбегъой кулокиш мигешдуьт э гъумлугъ,

Имогъой э инжо, э тегъер гуьллуь богъ,
Гъизизе шегъери эй гъемме хэлгъгъой догъ.

У шегъер Махачи, юш гъеле жовони.
Гъер жовон э инжо э тегъер жейрони.

Мигуи э инжо гъич инсон нибу пир.
Эз дусди жовонгъо эшгъ пури дуьл шогъир.

Шохъонгум биренге денишит э гъер ло,
Э тегъер руз мигъид гешденуьт жовонгъо.

Кимигъо эз хунде э хуне вогошде.
Кимигъо рач геймиш оморет э гешде.

Зинешки ивэхди, верасде хундере,
Фикирлуь, серэгъуз рафде рэхъ хуьшдере.

Э куче, эже хэлгъ гешдени лап тек-бир,
Э Зине гъэришу оmore е кифир.

Нешинох бу серхуш, дес никенд эз Зине
Ве нигъишд духдере эй рафде э хуне.

— Белкине ме эй туь гьисдуьмгеш нешинох.
Ме туьре хосденуьм, э гоф ме бовор сох.

Э дуьл ме туь дери, дуь салиш зиёди.
Туь мере имогьой дес дусди миё ди.

— Эй жовон, нешинох, рэхь мере мегирит.
Ужире гофгьоре эри ме мегунт.

— Ме нисдуьм нешинох, мере нум гьисд Коле.
Наз месох туь омбор, у эй туь гьисд боле.

— Куьнд меёйт, куьнд меёйт!.. Ме хьэрой мисохум.
— Моч гьэйри ме туьре де гьичиш нисохум.

— Ох.., бурайт, дескенит!.. Хэлоигь, кумеги!..
Ивэхди е жовон оморе гьееки.

— Эй, ишму кинитге, дескенит эз духдер!
Эричуй сохденит ишму гуж итегьер?

Кумегчи бу Юрик, е жовон, рэхьгирор.
Номуслуь тоб нидуь, нипою гьич кенор.

— Рэхь туьре зу вор ди, эз дору кеш нефес!
Соймиши эн мени, кор нисди гьич э кес.

— Дургунн, гужкини.., Туь ёди, серхуши..
Евэхдиш ме эн туь не бирем соймиши.

— Песг эйчуй негьогьги хьэлово биренит?
У духдер дусд ишму нисдиге, дескенит.

— Эдеме диренуьм оморей кумегчи.
Дан, гьушле, нибери, туь эз ме хубе чи.

И серхуш Юрике эз ехэн гуьрдени.
Юрикиш гедере э хори зерени.

Диренге бегьеме женг эдей гиршде,
Зинешки э инжо хьэройгьо дешенде.

И бедкор, нелойгъ, те кура хэлгъ бире,
Пэхьники ведешенд, чуьн бейбут, кордере.

Те Юрик дирени, эз суьнжуь зерени.
Офдоре бейхэбер, зобу хун рихдени.

Диренге Юрике эдее хун берде,
Зине зу шарф юре э яра пучунде.

Дружин ве хэлгъгьо зу кура бисдорут.
Юрике зу берде, Колереш фуьрсорут.

Е корсох МВД силесе вегуьрде,
Тэхсире гьич Коле нивегуьрд э герде.

Шогьядгьо не Зине силесе доренге,
Корсохгьой МВД дануьсдуьт киниге.

Нум Коле бу Якуб, бебешуш ворлуьни
У куке сохд делуь мол — девлет биреи.

Студент гьисдигеш, эз хунде у будур.
Э беде рэхь дарафд, тегьер жэГ э гьэд тур.

Бебешу мисохдгеш хьэрекет эри кук,
Недануьсд генедеш кор юре сохде сук.

Бегем де шевгьо хов оморе Зинере.
У гьеле недири хилоссох хуьщдере.

Те Юрик недиров екемлей э хуышде,
Эри сер кешире кесе куынд нис гышде.

Генедеш миомо э руз ю ченд десе.
Эй Юрик гьеммешу жунсогъы эй хосде.

Медикгъо шинире гъозией Зинере,
Оморет э Юрик утго сер эй зере.

Хьэрмэхъгъой Юрикиш — студентгъой ДГУ
Бовориш нисохдут, михундут гьисд дургу.

Юрик бу саламет ве небу женгесур,
Эз ужуър одоми хуышден ю мирафд дур.

Лонгълуъ игиди бурмунди дусд ишу,
Э хотур эню кор оморет гьеммешу.

МВД-еш Юрике хубе бэхш верзири,
Эз Масков эй эню сэгэтбэхш фуърсори.

Хьол Юрик эдембу руз-беруз хуб бире.
Суьфделе э кин ю дегъишдуьт Зинере.

Гъич э ёр эн Юрик немунди у духдер,
Комире сохд хилос эз дес эн женевеър.

Е десе гуьл гуърде ве бэхшгъош ову̀рде,
Чуьн игид, хосдени Юрике вохурде.

Гъайбе-Гъайб эз Юрик, куынд бире, нуьшдени.
Бэхшлемиш эй сохде эз Юрик хосдени:

— Ме гьисдуьм тэхсиркор э пушой эн ишму.
Эй эни овхьолет ме гьисдуьм сэхд пешму.

Эз фикир шев ве руз ховеш ме вир сохдем.
Эз номус эй хуыште муырдере ме хосдем.

— Мегуит э гъечу, у гъисд гъэрд эн мерди.
Ярай меш хуб мибу, кемлей кор вемунди.

— Согъ гIуьмуьр никире ме фурмуш нисохум.
Эришму жунсогъи, хушбэхди миhoюм.

— Согъбошит. Эришму хосденуьм зиёдте,
Эй офде эз дуьли хушбэхде гъисмете.

Зине, гIэйб кешире, сере гъуз гуьрдени.
Болушгъой Юрике екем дуз сохдени.

— Гуфдирет эри ме нум ишму гъисд Зине.
Эз шегъер Дербендит, у эн ме гъисд бине.

— Меш, Юрик, ишмуре имогъой шинохдем.
Эз желди эн ишму лап шори ме сохдем.

Э гъечи е ченд бо генедеш вохурдет.
Ширине суьгъбетгъош угъо кем несохдет.

Э гъэриш дуьл ишу, э тетъер эн мэхъсуьл,
Эшгъ муьгъбет хосдеи миомо зу хъэсуьл.

Дуь дусдгъой эн Зине: Минове^р ве Либо
Эри сер кешире оморет е ченд бо.

Минове^р мигуфди, рэхъ норе эй эй Зине:
— Кук гъисмет эн туьни. Веровурд сох гене.

СенигIэт эн^у гъисд хунегъо вокурде.
СенигIэт эн туьш гъисд инсоне хос сохде.

Гуфдиге лап ишму мигуьнжит эеки,
Гьердуьшму хосденит эри хэлгъ бу ники.

Либош сер жумунде ве эз руй шор бире,
Оммо дуьл хуьшдере у нисе гуфдире.

Э тегьер гьэлпе дуьл энжэгъ у шор небу.
Э гьисмет эн Зине бэхили сождембу.

Бэхилиш, дуьшмениш — бироргьой екинуьт.
Эри кес бедире гьердуьшу хосденуьт.

Эгенер у бэхил гьисдиге зверте,
Генедеш ниhoю дусд ю хуб зитьисде.

Эгенер дериге э инсон бэхили,
Эй ширин жун хуьшдеш мисоxу рэгъиби.

3

Э дуьл эн инсонгьо евэхдиш нидарай
Э вихьтей беде дуьл бегем гьич медарай?

Боворин миё бу эеки инсоне.
Боворин энжэгъ гьисд эй дусди няшоне.

Софе дуьл э гьемме бовориш сождени,
Пэхъние сур дуьле э дусдиш дорени.

Гьеебо екиреш нис бире шинохе.
Эз гьемме четини эй хуьше дусд вижде.

Ю, Зине, Либоре куьнде дусд хундембу
Ве сургьой хуьшдере гьеммере дорембу.

Эз товун эн Юрик мягуфди гьеммере,
Гьич нидошд у пэхьни войгегьой хуышдере.

Э и взхд эн суыгьбет э утогъ диromo
Миновeр хэндeруй, тегьeр гьуш эз гьово.

Куынд бире зинере гьэл гуьрде, моч сохде.
Эз шори эн дуьл ю эз чумгьош гьэрс рихде.

— Дирем ме ишмуре эеки жуьфд гешде
Ве шори эз дуьл ме эдее гирошде.

Жон Зине, гьери гу чуйтаме кукиге,
Бегенмиш сохдейге хос'етгьой Юрике?

— Чуй мибу гуфдире? Гьеле кем вохурдейм.
Ошугьки эй бире бодe нэхурдейм.

Зиэди гоф сохде хьэз нисе оmore.
Билоитгь эз лэгГэ у гоф вор нис доре.

Омбор гьисд хуьурметгир, гьемиге хьэьменд.
Юре гьэиб оmore эй гешде гьулебенд.

Жирейге фикиргьо недеруьт э гьэре.
Зиэди меш тари несохдум лэгГэре.

— Негьогьи э гьечу гуфдире, жон хэгьер.
Гоф веке, дуьле дан, — мивомухд Миновeр.

Гьэйбе-Гьэиб, лов хэнде гуфдире гьееки:
— Ме уре хосденуьм, эшгь, дуьл ме Юрики.

Миновeр е виже вешенде хуышдере,
Шинире очугьэ войгей дуьл Зинере.

— ЕгІэлмиш нѣбоши ве хубиш мисохи.
Гоф месох негьогѣи. У гьисди кук суърхи.

Эз расдиш, гьснилей э тегьер мушмуши,
Гуйге руй эн Либо ве дуъл ю ухшеши.

Мушмуши ширини — зерде ранг кегьребо,
Туъм мушмуш тэхъл мибу, э тегьер дуъл Либо.

Уре нис воисде эз ю зу офу бэхд
Ве Зине не Юрик гьердушу бу хушбэхд.

— Белкине Юрик гьисд эгьуълменд, хьэменд,
Э Зине гуьнжои миё бу рачиш мерд.

Имогьой туь кубте мидани кор туьре.
Гьисмете гьеебо гьич вижде нис бире.

Шинире дуълхуърди сохдеи Либоре,
Миновер гьэгьр вечи, дуъл юш тоб нис доре.

— Дуз нисди туь, Либо, ве гьечу гьич мегу.
Чигьрет рач бисдогеш, биренуьт шефд — дургу.

Рачи руй ве жендек, у рачи нисд гьеле.
Рачи эн инсонгьо дебире э сине.

Бисдогеш зурбо рач миёлей эн суърхи,
Эй шороб гьенжире уре гьич нивихи.

— Туь дузи, Миновер. Войгейму екини:
Гьисмете гуьруьгьо, мозолменд бирени.

ГІэдоти дусд-дусдгор эй инсон рэхь минуь.
Норутгеш, веровурд мисохут ю фегьмлуь.

И гофгьой шогьиреш туь, Зине, э гуш ги.
Белкине винири хубе руз ве ники.

* * *

Бэгъдовой больнице, яра соф биренге,
Э богъчей жовони диренуьм Юрике.

Гогь мигешд, гогь минуьшд., гуйге бу дуьлпесо.
Э гьер ло мичаруьсд шинире у сесгьо.

Чуьниге эз гьово чум нисе вегуьрде,
Астарай асмуре белкем у шуморде.

Белкине исэгIэт войгелуь омори
Ве эдей сохдени дуьл энэ битоби.

Ененге у эдей, те дусде дирени,
Эз менг не астара меслэхъэт хосдени.

Белкине шори дуьл, экзамен дорен
Ве диплом э пушой чумгьой ю омори.

Ененге имбуруз вонсе бурмунде,
Сур муьгьбет хуьшдере эй Зине вокурде.

Кими вэхд, гьэргъ бире э хуьшдеш мидомунд,
Фикиргьой эн дуьле сохдему веровурд:

«И чуь кор?! Е гилеш у эглен не бири..
Белкем гьисд бирази, ененге гьэгьрини».

Ивэхди, тегьер менг тов доре, бисдо куьнд,
Эз песой эн кемер чумгьоре Зине гуьрд.

— Зинеи! — гъеeki шинохе дусд юре
Ве гуйге фикиргъош бисдорут оворе.

— Бэхшлемиш мисохит эй эглен биреи,
Ишмуре дуьлпесо э гъечи гъишдеи.

— Мегуит э гъечу. Оморейт, согъбошит.
Бирени гъер кориш. Гирорит ве нуьшит.

Кем-кемлей, гоф офде, мисохдут рач суьгъбет.
Э гъере недебу гоф эн муьгъбет.

Дуьл Юрик, тегъер гъуш, битоби дорени.
Войгей дуьл хуьшдере гуфдире хосдени.

Ченд гиле лэгъере воисде вокурде,
Гуйге гъайб оморе, хуьшдере у гуьрде.

— Зиночка, ишмуре... Ме туьре хосденуьм!
Имогъой жугъобе ме эз туь гузетуьм.

Зинеш гъайб кешире, сере гъуз гуьрдени.
Песде сер жумунде, гуйге юш разини.

Ивэхди дуьл шогъир эзугъош зиьдте
Сохдени шорире, шинире суьгъбете.

Гъэдоти шогъире дуьл дусди эшгъ мидуь,
Расиге э гъисмет бирегор муьгъбетлуь.

Юрик сохд ихдилот овхъолет хуьшдере.
Серлучу, дургуни у гоф нис гуфдире.

— Дедейму тэхънои, зиьди нисд девлет.
Пушоки ме гуюм, небошим хижолет.

— Мегу, дусд, э гьечу. Дусдимуш девлети.
Эз девлет зиёдте хушбэхде гьисмети.

Э тегьер зуьм-зуьме глов билогъ сохд серин,
ДуьлжэгІми дорей Юрикеш сохд гьемин.

Эй Шогьдогъ! Жилид туьш ивэхди мибу хьэл.
Эз элов эшгъ дусди екире гуьрдет гьэл.

Гьердуьшу инжиге дорут гоф ве шовгІо,
Де жура нибошут эришу гьич рэхьгьо.

Имогьой у шовгІо гьисд тегьер омонет.
Ологьой эн дуьлгьо, чуьн куьрпи гьисд муьгьбет.

Энжэгъ дуьл эн Зине сохдени битоби,
Глов-гІове чумгьюкш биренуьт шороби.

У э арт эн суьгьбет эз Юрик пуьрсире,
Эз гьиркеш бугьоз ю сэхд эдей тасире:

— Верасдей хундере, туь эдей рафдени.
Пест чуьтам мибошум, е сал ме мундени?

— Хомуш бош туь, Зине, е сал нисд келе вэхд.
Хьовдсали рэхъ кифди Гьэрибиш эри бэхд.

Тейте туь оморе хэйли кор мисохум,
Э жофой меревоз ме туьре михсюм.

Гофгьошму шогьире гьэнетгьо доренуьт
Ве уреш гьонилей муьгьбетлуь сохденуьт.

Чуьтаме инжиге венуьм ме точкаре?
Хундегор нигьилуь те арт ю динж мере.

Гьемшеш э гҮуьлом дуь жире нум мунде.
Торих девр э хэлггьо угьоре бурмунде.

Ободи ве ники хоюгьо эри хэлгь
Лоигьлуь хубе нум мигьилуь у энжэгь.

Тозе богь ве шегьер эгьер ло дешенде,
Жовонгьой девр иму игиди бурмунде.

Белкине шегьер ме эз гҮуьмуьр гьисдгеш пир.
Гьер лоре вокурде, мисохим деш жогьил.

Дан, Юрик, жофой туь нен шогьир екинуьт.
Вокурде хунегьош э тегьер дестонуьт.

Сер гуьрдей жофоре э гҮуьмуьр жовони,
Хунегьо ве школа вокурде хосдени.

Ю гьисдгеш инженер, прораб поисде.
Четине участке эй хуьшде у вихде.

Э тозе муьлк шегьер, нисдигеш кор асант,
У сер гуьрд вокурде школа — интернат.

Юрике мивоисд кор бурав пушово,
Эз фикир гьэйгьулуь нихиси у шевгьо.

Э арт ю мивегуьрд у сурот Зинере
Ве мисохд у дегин фикиргьой хуьшдере.

Бур себэхь эз гьэд хов зу хэбер сохдембу.
Э объект оmore, у дуьлхуьрд бирембу.

«Не сентгы, не цемент, мошаниш дорет кем.
И коре тоб нидуым, гюжизуым ме бегем..»

Екиреш нигышд динж ве мисохд хъэрекет,
Уре нис воисде эй бире хижолет.

Е куыгъне прораб руыхшенди сохдени,
Юрикеш қорнедан э инжо хундени.

«Гъеeki гъиле вокурде воисде.
Туй гъеле хуте бош десгъоре тар сохде».

Гъелэгъи эй Юрик и бу лап тозе гоф.
«Белкине и мерд гъисд бихъэе ве эжлоф?!..»

«Миёв вэхд, мидани, гъеммере мераси.
Негъогъи, эй жовон, мебош туй бирази».

И гофгъой эн мерде э назар нивегуърд.
Хуышдере дуыл доре, угъоре гуш нигуърд.

Е ченд бо дарафде э ён инженер,
Энушки жугъоб ю мибисдо итегъер:

«Эдее дире туй, э ченд кор ме расуым.
Туй бура. Чуй герек гъисдите мифуърсуым».

Инженер бу Лева, юш жовон эз гуьмуър.
Э гъуллугъ вешендуът Леваре зу гъуьндуър.

У бу рач, лутибаз, гъемиге бу пулдусд.
Эз корсох эн хуышде хъозур бу кенуь пусд.

Кимире гъэдерсуьз кумегыш у мидо.
Эй ю хэйр недеге, жутьобиш гъич нидо.

Эз гофгьой инженер зй хуьшде вераси:
«Белкем гоф шинире ве гьисди бирази».

Ченд гиле фурмунде, кумеги нис доре.
Фэхьлегьой Юрике у мисохд оворе.

Овхьолет четин бу, у мидошд сабуьре.
Оморе э объект, дуьл мидо фэхьлере.

Дуь усдо — борукеш, материал не бире,
Чумерэхь эн сентгэ эдете кешире.

Эз себэхь корсуьзуьт, мисохдут меслэхьэт.
Кими вэхд мигуьрдуйт эеки сэхд хуььжет.

Гуфдире, михэндуйсд жовоне борукеш.
Эн куьгьне прораб у бу дусд ве мейлкеш.

— Жон Ашот, михурдгеш, имуреш дорембу.
Негьогьи инженер кумеги сэхдембу?

— Туь, кук ме, Алибек, недане жовони.
Эхир шефд хуб нибу. Туь гьеле овоми.

Дирири Камиле? Усоле кук небу.
Темэхькор бирей чуй овурд э сер ю?..

Эхирки гьеебо у офдо э желе.
Дусдгьош дур бисдорут. Дешендуйт Камиле.

— Ведовусд гуфдире е кориш нис бире.
Гереки келере эз зир дес винире.

Се мегьинш зиьди и коре сер гуьрдейм.
Эри чуй, жон Ашот, эз гьемме нес муьндейм?

Туй дуз нисд, Алибек. Кор имуш хуб мирафд.
Юркиш кордани, гьемиге гьисд сараф.

Эз песи киниге пойпичек доноре
Ве э кор эн Юрик мешети у доре.

Ашоте э жофо гьисд келе синогъи.
Эз тГуьмуьр келеи, оммо ю жунсогъи.

У гьисди гьинорменд ве темиз кор сохде.
Эй жофой эн хуьшде гьер сал бэхш вегуьрде.

Оммо у шефдире эз екиш нивегуьрд.
Юрике хосдембу, мейлюреш у мигуьрд.

Э гъэриш корсохгьо Юрик бу хуьрметгир.
Игидгьой жофоре сохдембу у вегир.

Уре хьэз миомо меслэхьэт эй сохде,
Эз корсох эн хуьшде эгъуьлиш вегуьрде.

Ивэхди, кейки гьисд лап четин овхьолет,
Гьеммешуш корсохгьо Юрике дуьл дорет.

Тэхьной инсоне сохдени суьедгьувот.
Еклубги гьеммере сохдени чуьн жоборд.

Четиниш кем небу, мешетиш мисохдут.
Гене кор мигирошд, планеш мидорут.

* * *

Битмиши эй васал микешуь хьэсроти.
Э васал вохурде эн гьемме мироди.

Гыч екиш нихою журу бу эз васал.
Гьелбетте, у рачи эз гьемме вэхдгьой сал.

Инсониш гьечуни, битоби сохдени,
Екире вохурде дуьл дусди хосдени.

Жейлеи фикире сохдени деш зиёд.
Эй гьемме хуьшдере хундени тегьер ёд.

Э тегьер эн васал, омоге дусд эз дур,
Гьэнетгьош миверовт, тов мидуь тегьер бур.

Э жофо мнофдгеш муьхшуьлот эй хуьшде,
Зинере эй дире дуьл Юрик сэхд хосде.

Вегуьрде когьозгьо дуьлжэгьми бируьтгеш,
Дуьл инсон хосдени эй дире чигьретеш.

Каникул Зинере гье гузет сохдембу.
Э ховиш миомо, эврейш гешдембу.

Зимисду гьисдигеш, гуйге бу руз гьоми.
Э гьечу бирени, шор бугьо одоми.

Хэйли вэхд недиге сэхде дусд екире,
Эй сохде суьгьбетгьо омборе гоф бире.

Э объект эн Юрик инженер омори.
Гьичиш нисд, сохут кор. Дуьл Юрик тьэгьр пури.

Ивэхди инжиге дуь духдер оmore.
Тэхьноиш нисд Зине, овурди Либоре.

Суьфде руй духдэргьо э Лева вохурде,
Чумгьореш эз утьо гьич нисе вегуьрде.

Де гофгьой эн Юрик э гуш ю нидарафд.
Жендекюш буш бисдо, пойгьойюш рэхь нирафд.

Юрикиш шек сохде, песово чарусьде.
Тегьер гьуш усэгIэт э ён дусд паруьоде.

Мигуи э Юрик чуйшме руй бурмундге,
Гермигьой хуьшдере э гIуьлом лов сохдге.

Эз шори вир бисдо дерд-фикир хэберсуьз.
Инженер перт бисдо. Уреш гьишд гьэьйгьусуьз.

Мигуи исэгIэт гIуьлом гьисд эн Юрик.
Эз шори ве эшгь дуьл сере у мигуьрд тик.

Дуьл Лева тоб недо, эзугьо бисдо куьнд.
Диремунд Зинере, чумгьойю уре гуьрд.

Леваре эз ишу куьнд бире диреки,
Юрикиш шинох сохд утьоре эеки:

— Духдергьо, и жовон инженер имуни.
Э гьэриш эн дусдгьо лап хубе дусд уни.

Ире нум Зинен, гьемиге дусд мени,
Либошки хэгьери, э ён ю хундени.

Леваш чум доноре, хьэл бире-хьэл бире,
Э тегьер келегед дургуни гуьфдире:

— Гьелбетте, Юрикеш э гьечу хосденуьм.
Кумегуш ме э у омборте сохденуьм.

Шинире Леваре Юрик дошд сабуьре.
Жигей гоф инжо нисд. Соки гуьрд хутуре.

Оммо дуьл эн Юрий де жиге нис гуьрде.
Зинере э объект, у берде, гердунде.

Либоре инжиге э силис сэхд гуьрде,
Леваре воисде эзу гоф векенде.

Гуйге Глов гьенжирет эз дуьлтгьой эн еки.
— Бегем гьич э Зине гуьнжои Юрики?

— Эдеме диренуьм туь, Либо, недан нисд.
Э фикир меревоз туьрешки войге гьисд...

Э лэгэй энугьо и суьгьбет дерики,
Ашотиш, вомунде, нуьшдени незники.

У бирден шинире гофгьой эн Либоре
Ве песде мэгЛуьмсуьз гуш вено гьеммере.

— Войгесуьз э Гуьлом одоми небири.
Эдеме диренуьм э дуьл туьш гоф дери.

— Туь дузи, Любочка, дуьл ме гуьрд Зинере.
Туь миё дуз сохи имогьой и коре.

Дан, Либо, эри туь миёрум келе бэхш.
Мисоухом эй туь дусд хуьшдени Юрикеш.

— Хи-хи-хи... Дануьсдуьм э дуьл туь чуй деге...
Гьери туь плане чуйтаме сохямге?

Жуьфд рафде гьердуйшу, э далде поисдуьт.
Чуьниге гуш-гуши гоф омбор гуфдируьт.

Мегешдит эз дури рэгьибе евахдиш.
Эз эбрэгь zobute гезире хьэрмэхьиш.

О, темэхь, туьни дусд эн рэгъио нен бэхил.
Энугъош хуб нибу э гъуълэм гъич эхйр.

Хуьшдере дусд хунде, венөгеш литъобе.
Дири — зу ёгъин хэлгъ мекенуь у гъобе.

Не Юрик, не Зине небируьт хэбердор
Эз шефде, гъэлне дуьл ве план эн бедкор.

5

Ченд девргъо эеки милетгъо зигъисдет,
Эз еки куьнд бире, дусдире сэхд бесдет.

Догълуьгъой имуре гъисд гъэдот бебегъо:
Эри дусд жун доре э тегьер игидгъо.

И хубе гъэдоте софе дуьл мидору
Ве эй дусд зиёдте никире мишою.

Кимигъо куьнд бире, хуьшдере дусд хунде.
Энжэгъ вэхд дусдире синемиш ю сохде.

Мэгъэной эн дусди бирени ченд жире...
Хуьшденхогъ бирегор бурмунде бижире.

Те герек гъисдигъо гуйге сэхд хосдени.
Э метлеб расиге, нигую туь кини.

Кимигъо биренуьт лап гъээиз, мигърибон
Ве эз зир сохденуьт хогъини э инсон.

Метелей эн хэлгъи гъемише дуз мибу:
«Четини бире вэхд руй дусде мокуну».

О, Юрик, туьре нисд унгэдер синогъи.
Э тегьер эн гузги дуьл туь лап очутъи.

Туь гьисди бейхэбер эз беде фикиргьо.
Бовориш сохдени э дусди кимитьо.

Бэгъдовой энун руз, дирей Зинере,
Инженер эз Юрик, тегьер дусд куьнд бире.

Материал мифуьрсо — чуь герек гьисдите.
Гьемме чиш у мидо, чуь Юрик михосдге.

Юрике, дусд хунде, э хуьще вогосунд.
Шекелуь кор нисохд, сокиле нитерсунд.

Гяребир минуьшдуьт гьердуьшу эй хурде.
Омборте ичкуре э Юрик хорунде.

У вогъне офдембу, дугъюю дорд доре
Ве эй ю ичку глэмел нис оmore.

— Э согъи дусдиму, — гофлегьо мивенжи,
Кем-кемлей ичкуре инженер мигъенжи.

Кими вэхд э хуне миомо у сержуш
Ве гофгьо мигуфди э тегьер эгъуьлбуш.

Кук юре диренге мэхьтел мунд Мирвори.
«Э гьечи эз куче у чуьтам оmore?!...»

Э утогъ эн хуьще мадарafd, миофдо
Ве сурот Зинере мивегуьрд е ченд бо.

— Ме туьре хосденуьм, туь эн ме мибоши.
Туь гьисди муьгъбет ме, глэзизе соймиши.

Ме дусд туь, Юрикуьм, севгили, е гоф гу.
Гьисдуьмгеш ме серхуш, войгей ме нисд дургу.

Э гьечи те себэхь бейхэбер михиси.
Мирвори мибисдо эз дес кук сэхд гIоси.

Гьемишеш хьэёменд ве гIэйбкеш бу Юрик,
Э пушой эн дедей у сере нигурьд тик.

Имогьой эвлод ю дузе рэхь нис рафде.
Гьеле сал не бири у э кор дарафде.

Эй хосде өвэхдиш у нигурьд нум зене.
У серхуш биреки гуьрде нум Зинере.

Сер себэхь вэхуьште, уёгьиш бирени.
Мигуи, эз расдиш, хубе кук, гьемини.

Мирвори тоб недо ве эз кук пуьрсире:
— Гьурбун туь жуи деде, гу эй ме дузире.

Туь серхуш биреки гуьрде нум Зинере.
Лап гIэзиз хундени эй хуьште туь уре.

Гу эй ме киниге, илчигьо дефуьрсуьм,
Еенге э сурогъ эн духдер ме расуьм.

Гуйге лап перт бисдо, э хуьште сэхд домунд.
Оммо у эй дедей гьич дуьле нивокурд.

Эз хуьшден эн хуьште мибисдо бирази:
«Чуь жире гоф гуьом ве дедей бу рази?..»

«Туь, Юрик, гьэлети,» — мигуфди э дуьл ю.
Хуте нисд э дедей дургуни у гую.

— Жон дедей, шохьонгум гьеммере мигуюм.
ГьейсэгIэт ме э кор зу миё вохурум.

Шохьонгум генедеш оmore у серхуш,
Миофдо э хори, э тегьер зере гьуш.

Эхирки Юрике диренге уёгьи,
Меслэхьэт сохденуьт зарифет соёгьи.

Э гьечи Мирвори гьеммере дануьсде,
Хьэрекет сохдени зу гIэрусь эй хосде.

О, Юрик, туь эдей сохдени недани.
Шогьире гуш вени ве песде мидани.

Гьисмет туь гьонилей э кеф дес деригеш,
Белкине тегьер гьуш у учмиш бисдогеш.

Э тегьер ховдусдгьо нис бире уёнмиш.
Э гьечу гьич уёгь нис бире серхушиш.

И хьол туь э рэгьиб мисоху кумеги.
Эз дес туь медарав гIэзизе севгили.

Хьит'ёти гереки гьемише инсоне,
Э метлеб расунде, шор месох дуьшмене.

* * *

Руз бугеш васали, у огьу вечири.
Э тегьер туп пембе булуттиш пичири.

Э велггьо ве гуьлгьо дугь-дугьле нуьшди шей.
У э гIэрс духдери ухшеши гьонилей,

Некуми эз гъэд хов вэхуышде нуышд Зине,
Болушеш гъэл гуърде, мигирисд пэхъниле.

У э хов дирени: е хуне вечаруьсд.
Юрикинш унжо де... Дуыл Зине лап паруьсд.

Сохдембу у хэёл: э хъисоб е кор гъисд.
Гъэмлуье дуыл Зине эз гъирке ницоисд.

У гене бирембу эз у кор шекелуь,
Хэйли вэхд когъоз нисд. Мибисдо у делуь.

Гье у руз пэхъники эй дире Либоре,
Э хунде жигешу инженер оmore.

Поисде э далде, рэхъ гузет сохдени.
Эз гъэриш студентгъо Либоре офдени.

У суьфде эй Либо сохдени ихдилот,
Чуьтам кор дузетмиш биреге е бобот.

Зиёди дуьлхуьрди Юрике у нисохд.
Белкине Либоре эй хуьшде Юрик хосд.

— Гьердуьйму нуьшденим гъэребир эй хурде,
Меш ки сер гуьрдонуьм эй ю гоф рихунде.

Дан, Либо, ме зурбо хъэрекет сохденуьм,
Хос'етгъой эн туьре ме тэгИриф доренуьм.

Энжэгъ туь оф хъэшо, уш эй хэйр имуни.
Саки туьш шинирей, гъечи гу дургуни.

Мигуи Юрик туь сэхд ичку гьенжире.
Э куче-мэхъэле у серхуш офдоре...

Туь хубте мидани, чуь гуюм ме гене?..
Оморей эн мере недануь гьич Зине.

Бэгъдовой хов хуьшде дуьл Зине дерд пур бу.
Гуйге сер э герден гурунди дорембу.

Диренге Зинере фикирлуь поисди,
Гуйге дуьл сэхд сухде ве Либо зу пуьрси:

— Жон хэгьер, и чуь ранг?!.. Туь зердов вешендей.
Ененге э дуьл туь пэхъние дерд дошдей?

Эричуь хуьшдере дорени туь гІэзоб?
Дуьл ме чат мизенуь, и хьоле нидуьм тоб.

— Чуь гуюм, жон Либо? Дирем ме е ченд хов..
Терс мени э сер ю усале кор неев.

Гогь хуне вечаруьсд, Юрикиш дерики.
Гогьиге эз ён ме у вирихд гьееки.

Мегь мибу когъозиш у нисе нуьвуьсде.
Дуьл эдей шэхь зере, тегьер гъуш паруьсде.

Шек эри несохде, поисде езугъменд,
Мигуи гьонилей Либореш гьисди дерд.

Соки у екемлей э хуьшде домунди.
Дуьлхуьрдиш эй доре гьеебо гурунди.

— Жон Зине, ховгьой туь сохденуьт гІэёндор.
Овозеш шинирем, белкем гьисд дузе кор.

И суьрхэ Юрик туь бири лап ичкхур.
Егиле Юрике вегуьрдет эз ногьур.

Эз лэгГэй эн чендгьош и гофе шинирем.
Те гьони дуьлхуьрди ме туьре недорем.

Белкние туь фурмуш сохдейгеш гоф мере:
«Гьисмете гьеебо гьич вихде нис бире».

Шинире Либоре Зине перт бирени.
Э пушой чумгьой ю тГуьлом черх хурдени.

Эзуми, булутгьо, дегуьрдейт гьоворе,
Заруьнжи сохденит муьгьбете ловгьоре.

О, рэгьиб, эй гьисмет туь гьисди чуьн чапар.
Хубтебу рэгьибе эй бесде э манжар.

Туь, Зине, э тегьер дегуьрде руз васал,
Мерихун гьэрс туьре, э тегьер келе сайл.

Миёв вэхд думониш эз асму мибу лов.
Чуьшмей эн муьгьбет туь генедеш мидуь тов.

Дуьл туьре сох сентгьи, сабуьре муьхькем дор.
Сабуьриш миёру бегьере тегьер дор.

6

Гьемином эдембу хуьшдере бурмунде.
Герми руз лап зобу жендеке сухунде.

Эз гьизгьин эн герми, гьизгьин кор зиёдте
Э объект эн Юрик эдее гирошде.

Корсохгьо эшгьлуьнуьт, э бэхьсиш дарафдет.
Желд жофо кешире, сохденуьт хьэрекет.

Э тегьер эн чуышме, руй гьемме михэндүүсд.
Мигуи коргыошу эз дуьли гьисд дуьруьсд.

Энжагъ ме диренуьм фикирлуь Ашоте.
У гуйге эдее э дуьл ю сур дошде.

Алибек кор мисохд э рачей эн усдо.
Диренге хьол дусде, е тегьер юш бисдо.

Вэгдош бу гьонилей эн хурег пишнеи,
Алибек эз Ашот незники нуьшдени.

— Жон усдо, туь гуйге имбуруз гюжиз?
Белкине е кор гьисд, ененге кефсуьзи?

— Алибек, ме нисдуьм не кефсуьз, не гюжиз.
Е сури, эдее гешденуьм э ириз.

БишэгIре нигьилуьм эй сожде дуьшмени.
И коре тоб нидуьм. Дерд дусдиш дерд мени.

— Гьэьб небу, жон леле, эз ишму гоф пуьрсуьм:
И фикир лугьонди, ме чуьтам верасуьм?

— У суре нидануьм ме гьеле вокурде.
Белкем меш дуз нисдуьм, вегуьруьм э герде.

Эри ме, Алибек, туь чуьн кук хьисоби.
Эз дуьмбей эн бишэгIр, хуби нун косиби.

Е инсон гьисдите эз бине гIэсуьлменд,
Офдогеш у эз син, нигуют гьисд номерд.

БедгIэсуьл ве номерд лап дусде хьовире
Бедбэхдиш мисоху, нигьилуь руз дире.

— Разинуым. И гофгьо лап келе эдеби.
Эри ме оморе гьер гофе себеби.

— Алибек, туь гьони мигуи хуби кор?..
— Гьелбетте, гьэдерсуьз имогьой гьисдуьм шор.

Юрикиш усол нисд, юруьше вегуьрди.
Левареш эй хуьшде чуьн бирор дусд гуьрди.

«Чуьн бирор, чуьн бирор...» Ашот сохд вогоруш.
Фикиргьой эн дуьл ю нис бире де хомуш.

—...Эеки хурденуьт, фэхьлереш дирени..
— Туь дуз нисд, Алибек. У эн туь шефдини.

Эри меш эдембу зиэди нуьвуьсде.
Негьишдуьм ме уре, фикире дануьсде.

Э жофой меревоз си сал ме зигьисдем.
Эз муьэд ме зиэди эз екише не хосдем.

Э лэгIэй энугьо и гофгьо дерики,
Э пушой эн ишу мивинуьт Юрики.

Метелей хэлгъини: е инсон гьисдге соф,
Гьеебо у миёв э лэгIэ дери гоф.

Овхьолет зу дегин сохдени инсоне.
Эз хубе хос'етгьош немундет нишоне.

Кем-кемлей Юрикиш сохдени юкдеми.
Мигуи имогьой ю келлей гIуьломи.

Кор ю хуб бисдоки, де винуьшд э суьгьбет.
Эз фэхьле нивегуьрд у дие меслэхьэт.

Эй хуышде у михунд инженер эн юни.
Де нибу эри ю кумегчи эзунн.

«Хьэрекет, хьэрекет!..» — у тэгІди дорембу.
Кими вэхд диренкиш у сер нис зерембу.

Ашотиш винире ижире коргьоре,
Э тегьер эн бебе несигІэт у доре.

— Туь, Юрик, эз гоф ме гьич мебош инжимиш.
Эдеме коргьоре сохденуьм синемиш.

Келете эй эвлод ниохоу гьич беда.
Гьемише инсоне гереки хьит'ёти.

Белкине имбуруз туьре гьисд бараси.
Дусд хунде Леваре, туь эзу гьисд рази.

Э дуь рэхь, балай ме, у туьре венгесди.
Веровурд сох эй туь, и коре е гьэсди.

Эз зир верф эн Шогьдогъ падаше гІов рихде.
Э у гІов ухшешн несигІэт келете.

Герме дуьл инсоне дошдени гІов серин.
Хьуьршлуье игиде гоф сохде зу гьемин.

Дор рагсуьз бисдоге, э хори нипою.
Келетеш эвлде сэхд муьхькем мидору.

Юрике и гофгьо сохденуьт фикирлуь.
Гьер гофе веровурд сохдембу, чуьн фегьмлуь.

* * *

Дуь хос'ет э гъэд дуьл дарафдет сэхд э женг.
Угьорен нисд гьони не шимшил, не туьфенг.

Е хос'ет чуйтаме ю буге пушоте,
Екиге, комире эз песи у офде.

Думитгьо Юрике нигьшдуьт эслотъ динж,
Э тегьер эн серхуш мисохдут уре гиж.

Э хуне оморе суьсдгъувот ве гьолок.
Мирвори мивуьнуь ранг кук ю гъьсди хок.

— Гьурбун туь жун деде. Туь гуйге бедхьоли?
Вешендей туь зердов, э тегьер кок хори.

Небуге серхуши? Белкем чи хорундет?
Дедее туь мекуьш. Гу э туь чуй сохдет?

— Имбуруз гиснеюм. Гъэгьр дуьл ме зобуни.
Сер эдей дорд доре, белкине эзунн.

— Хурегш хьозури.. жигереш... гьейсэгIэт.
Екем динж хисире, мибоши зу рэхьэт.

Эри туь имбуруз когъозиш оморн, —
Эз сине ведешенд э кук до Мирвори.

Дуьл Юрик шор бисдо, когъозе диремунд.
Хэсдеи, фикирш э ёр ю де не мунд.

Э тегьер раче гуьл фегьм сохде когъозе.
Мигуи жун Юрик бириге лап тозе.

Э когъоз эн хуышде нуьвуьсди чендборе:
«ГІазизе Юрик ме, эз туьнуьм нигоре.

Беде хов-хэългъо динж нисе гышденуьт.
Ченд жире хэбергъош э гуш ме гье деруьт.

Э екиш, севгили, нисохум ме бовор.
У ховгъо, хэбергъош мипаруьт э шогъвор.

Вэхд омбор немунди. Мохурим эеки.
Гъясмет меш, муьгъбет меш, дан, энжэгъ Юрики»...

Чендборе мигердунд чумгъоре э когъоз.
Муьхшуьлот мибисдо э муьгъбет дуьлевоз.

НесиГІэт эн Ашот ве гофгъой эн Зине
Венгесдуьт ГІэтоше э гъэриш эн сине.

«НэгІ, Юрик, дир нисди, оф эй туь дузе рэхъ.
Эз шедкор нибу гыч не бирор, не хъэрмэхъ.

Эй дусдгъо, эй гьемме ме бирем рэхъмедуьл.
Дусдиреш ме дошдем э тегъер софе гуьл.

Ме дорем ишуре кумеги, данани.
Песг эйчуй кимигъо сохденуьт недани?

Э жендек эн шогъир пилоскон венорет.
Э сер леш эн шогъир эришу тэхд норет.

О, Юрик, дусд шогъир, дерд иму екини.
Веровурд сохдите, эз гоф хэйр мивини.

* * *

Хьюыршлуе чой эн догъ лап бежид рихдени.
Оммо у э дере гьеминиш бирени.

Э гьечу гьонилей Юрик гьисд сэхд хьюыршлуь,
Э тегьер жэгI эз тур хосдени вирихуь.

Юрике воисде Леваре винире
Ве войгей дуьл юре лап очутъ гуфдире.

Эз дуре папирос гье гьечу мэгIлуьми
Ресторан сершеви пур бири одоми.

Сер себэхь, ененге шохьонгум э дигьбон
Эз дурей эн кинле дегуьрде чуьн думон.

Э рачей эн Лева Юрик нуьшд ежире.
Де ичкуш нивегуьрд у эри гьенжире.

— Туь, Юрик, мигуи оморей гоф дошде.
Небуге кеф туь нисд эй ичку вешенде?

— НэгI, Лева, те гьони ме сохдем гьэлети.
Э гофгьой туь гуьре нуьвуйсдем зиьди...

Эз ичкуш вир сохдем ме эгьуьл эн сере.
Не хьэь, не обур немунди де мере.

— Эдеме диренуьм туь буьлдуьр куб хунде.
Хуьшдере туь темиз воисде бурмунде.

Когъозгьош хьозурут. Прокурор дур нисди.
Гьери гу: ки зиьд э наряд нуьвуйсди?

Мерешки хэбер нисд, еГни туь фурмундей.
Дургуне нарядгьош туь омбор нуьвуьсдей.

Имогьой эз шефди ме бирем хэбердор.
Бигьил кор даравту э дес эн прокурор.

— Песг туьре доремгьо?!..

— У энжэгь хьэшой.

Недирем ме гьич пул, недорей е шоиш.

Перт бисдо мунд Юрик. У вешенд лап зердов.
Мигуи недомунд дие хун гьич э лов,

— Кидан туь терсири? Дан, эй туь гьэлхэндуьм.
Туьчуьни бироре ме э бэхд гьич нидуьм.

Хуб гуьрдей сер коре. Мерд нибу терсенготь.
Туьш тегьер эни хэлгь эри туь девлет хогь.

Вегириьм пейлере ве гьенжим коньяке.
Тегьер мерд хосденуьм эй дире Юрике.

Э гьэрмэгь эн Лева у бири елишмиш.
У журу эй бире белкем гьисд четиниш.

Генедеш зобуте у серхуш мибисдо.
У эз син миофдо э пушой чум дусдгьо.

7

Гьемином эй Зине э васал ухшеши.
И рузе гузет бу муьгьбет дуьл соймиши.

Мэглуьмсуьз эз гуьмуьр хэйли сал гирошди.
Хундеи хуьшдере имогьой варасди.

Гъисметеш у вихди, фикир юш нисд бешгъэ.
Имогъой мидору жунсогъи эн хэлгъэ.

Те хунда верасдеш эй Зине бу илчи.
Нум киреш мигуърдге мибури, чуьн серчи.

Эй екиш э герде у нисе вегуърде.
Не юш нум дусд юре э хуне нис гуърде.

Сэхд гIоси мибисдо бешешу — Зоволу,
Чумгъореш у мисохд э тегьер говолу.

— Бегем ме эри туь де сэхъиб немундем?
Негъогъи ме туьре э метлеб расундем?!..

Имогъой имуре нис гуърде туь буэгъ.
Эдеме диренуьм коргъоре сохдей огъ.

— Гьемин бош туь, жон мерд, екем дор сабуьре.
ГIэили, недани, мигуьруь гуш туьре, —

Дуьл мидо шуьвере бикее зен — Ёфо.
Э духдер пэхъники мигуфди у гофгъо.

Е чендбо ижире гоф бири э хуне.
Генедеш сур дуьле нивокурд гъич Зине.

Имогъой кор сохде у духдир мэхъэле,
Э тегьер небелед, гIэйбкешинш гъисд гъеле.

Кем-кемлей гешденге э хуне бехуне,
Ченд жире хос'етгъо мохурдут э Зине.

Нечогъэ гуш мидошд, фегъм мисохд сабуьрлуь.
Мигъреву гоф мисохд, нибисдо гъатърелуь.

Кими вэхд шохьонгуым, гыч огол не зере,
Миомо э нечогъ зри сер кешире.

Зен-зорей мэхьэлеш, диренге Зинере,
ТэгИрифи мидорут жовоне духдире.

Кимигьо гуфдире, чум гуърде Зинере:
«Эзини гIэруьсле э хосде верзире.»

Имогьой деш омбор э гьопуй эн Ефо
Эй хосде Зинере мирафдуьт илчигьо.

Пушоте жутьоб бу: «Духдер гьисд э хунде».
Имогьой ю духдер нивегуьрд э герде.

Эй деде нен бебе и кор бу махьтели.
«Белкине духдере гьисдигеш севгили?»

Гыч е гоф нигуфди ве нидо дуьлжэгIми.
Эз тараф эн Зине и кор бу бирэхьми.

* * *

Либореш эеки фуьрсорет э шегьер.
Эз Зине гене куьнд у гьисди чуьн хэгьер.

Зинешки сер ебо э Либо вохурде,
Дерд дуьле эй энугьеммере вокурде.

Эз хунде вогошде, Юрике недири
Е рузле бу уьгь, гье серхуш у бири.

Эзини е руз бу песини гьозие,
Бейхэбер ве серхуш э богъче хисире.

Э тушки, хундегор, мэглүуми гьозе.
Э серней поэма бурмундем дузире.

Эз товун илчигьо ве гьемчуьн эни кор
Эй Либо гуфдире гьеммере у ошгор.

— У гьисди хилоссох, гьемиге шовголуь.
Чуьтаме медавав муьгьбет ю эз гьэд дуьл.

— Гьелбеттен, четини, — сокилей дуьл мидо,
Мигуи э дуьл юш эни кор гьэзгьр офдо. —

Сохдигеш някире, у гьисди бурьж мерди.
Э шуьвер эй рафде бегем туь гьэрдхунди?

Согь гүьмуьр мибоши туь хьэрмэхь дерд-гьэм.
Эри туь е гьисмет офд ниёв де бегем?

Бисдогеш одохлу миё бу гуьнжолуь,
Э тегьер эн Лева раче сер, обурлуь.

— Белкине, жон Либо, у туьре хосдеге?
— Эзуни эй ме бэхд э гүьлом гьисд бегем?

Эри ме оморе чум энэ э туь де.
Э тегьер нугбогьер нум туьреш у гуьрде.

Сер ебо вохурде хьол туьре пуьрсире.
Гуьом ме дузире, у э туь верзире.

— О нэгI, нэгII.. Екиреш дес дусди ме нидуьм.
О, Юрик, э туь, дусд, генедеш имидуьм.

— Гьисметгьой инсоне чуь мибу дануьсде.
Веровурд сох эй туь, эри ме гу песде.

Имбуруз дуъл Зине бу зобу дэгъиногъ.
Оморе э хуне, у дегещд тегьер гъогъ.

Эз гъэгър дуъл Зинере мивоно бегъем лерз.
Ламбалуш хуышдере тар мисохд у эз гIарс.

«И коргъой эн Юрик ве тофгъой келете
Дур эдет сохденуът ме вихде гъисмете.

О, чуытам ведиром ме хогъин э муыгъбет
Ве чуытам дур бошум эз Юрик исэгIэт?..»

«НэгI, Зине, дур мебош. Гуш дор туь шогъире.
Хьол туьре эдеме имогъой ме дире.

Эри ме э богъче сохдейгъо суыгъбете
МэгIэно келеи. Туь дузи гъелбетге.

Энжэгъ бош туь сэхъиб эй гъисмет гьердущму.
Хосденуым рэгъиб туь э гIуылом бу пешму».

* * *

Э тегьер беде мар э герми гъеминнон,
Рэгъибиш секоне бирени эй инсон.

Дануьсде, дануьсде Зине гъисд э корю,
Зинере эй гешде омори гуйге у.

Имогъой пэхъники воисде Либоре,
Э хуне оморе, эй дире Ефоре.

«Ой Зине, Зиночка..» — огол зе е ченд бо.
Эжигей эн Зине дедешу жутьоб до.

Тегьер дуьзд э хьэът фегьм мисохд гьер лоре.
Нефес юш сэхд вечи, диремунд Ёфоре.

— Либои?.. Эри чуй поисдей э буру?
Диро, жон, диро нуьш, духдер ме, э дору.

Нефес туь вечири. Чуйниге негуи?
— Билеттьо вегуьрдем, — гуфди у дургуни.

— Меш мугум чуйниге. Гье кино, гье кино...
Зинере дерд нисди. Дедейсуьз у муно!

— И чуй гоф?!.. Жон холе, э гьечу мегунт.
Небуте е дерд гьисд, эри ме вокунит.

— Дердгьойму келеют. Чуйтаме вскунум?
Туь хэгьер энунни, эри туь мигуюм.

Эз илчи эй Зине гьопуй ме нисд хэвлет.
Лап хубе жовонгьош оморет э минет.

Эй екиш э герде у нисе вегуьрде.
Дуьл юреш зриму у нисе вокурде.

Туь, Либо, белкине гьисдиге хэбердор.
Метерс, гу. Бовор сох, ме гьисдуьм сэхд сурдор.

— Чуй гуьм, жон Ёфо? Э ме нисд лонгьи
Сур дусде эй доре. У гьисди элчэгьи.

Э хотур эн ишму и суре ме мидуьм,
Чуйнки меш, чуйн хэгьер, никире хосденуьм.

Э Юрик Мирвори и дуь сал соймиши.
Хос'етгьой кук хуб нисд, гьемяше сөрхуши.

Зиёди рачиш нисд, эй бире у ошугъ.
Гъич э ю нисд гуьнжо, гуьом ме лап очугъ.

Ди уре э богъче серхуше Юрике
Гъэреул сохдеки шез дири кесиге.

— Уй!.. Чуйтам?!.. И чуй гоф?!.. Ире кес медано.
Белкине фурмунди духдере садангъо?

— Чуй гуьом, гъисмете ю эдей пой зере.
Э гъозор Юрики у жовон верзире.

Лева кук Шомоил, шинохе мибоши.
Инженер кор сохде, э гъэд суьрх батмиши.

— Шомоил тукончи? Ливире гуфдире?
Эз тухум эн иму у екем куьнд бире.

Хосдени гуфдири? Эз расдиш нисд усол.
— Левачка мехосдге эй Зине бу мззол.

— Зоволу бебешуш эдей гъэгър вечире.
Гъэрей туь гъисдиге гу фуьрсуйт илчире.

— Уре ме мисохум. Суре дор, жон Ефо.
Ме туьре недирем, эз ме нисд и гофгъо.

Э тегъер зуьл-зуьле эй Ефо бу хэбер.
«Эхирьки беднуми миёру и духдер».

Гуйге дуьл эн Ефо эдембу чат зере.
У тэгъди сохдембу Зинере эй дирe.

Келе сенгъ дохъери э сер ю мофдону,
И хэбер Зинере дануьсдге Зоволу.

Шохьонгум биремунд, те бебе оmore,
Пэхьники э силис гуьрдени дуждере.

— Шинирем овозе туь, дуждер, соймиши.
Жовониш, вихдейгьо, гьемише серхуши.

Э богъче у куке туь сохдей гьэреул.
Дирегор гуфдири. Бисдорим лап беднум.

Те гьони чуьн деде ме сохдем рэхьмбери.
Муьрдигеш ме нидуьм э Юрик Мирвори.

Шинире дедере Зине гьэргь бисдо мунд.
И гофгьо эри ю миомо лап гурунд.

«Чуьтаме ве эз же дануьсди гьеммере?!..
Имогьой дедеш нитуьруь мейл мере.»

Зинере немунди дие сур пэхьники.
Тэхсиркор эн гьисмет хуьшдени Юрики.

Не э дес вегуьрде у хуьшден хуьшдере.
Не илчи фуьрсоре эй хосде дуждере.

О, гьисмет, туь эдей паруьсде эз кеф дес.
Гьисмет нисд буьлдурчин эй дошде э гьэфес.

Софе дуьл дуждери офдори э гьэзоб.
Эй муьгьбет дошдегор бегем нисд и гьэзоб?

Зине сохд тапшуьрмиш Либо дуь хэбере
Ве Юрик дефуьрсуь илчигьой хуьшдере.

Э Лева усэгьэт и хэбер зу раси,
Оммо у Юрике дирени эз песи.

«Гэдоти, эз песи шенуьгьо тоегъи
Э добон мирасуь», — и гьисди гоф хэлгьи.

8

Зине бу номусдан. Муьгьбетеш сэхд мидошд.
У эз гоф эн хуьшде песево нивогошд.

Омбор сохд у гузет илчигьой Юрике.
Е хэбер небисдо эз утьо чуйниге.

И коргьой эн Юрик ве гофгьой келете
Э гьэд дуьл духдери куьшденуьт ниете.

Невойге гьисдигеш, илчигьой Леваре
Разилуь фуьрсоре гьуьдуьши эй доре.

Зоволу не Ёфо мисохдут хьэрекет.
Эхирки гьердуьшу имогьой шор бирет.

Эз гьисмет эн Зине утьо лап разинуьт.
Эри шев хосден дезгогьгьо норенуьт.

Имишев шор бируьт гьеммешу зен ве мерд.
Е Зине э инжо энжэгъ бу дердименд.

Э межлуьс хосден офдори вердуьши,
Эй доре нишоне э и шев гьуьдуьши.

Э энгуьшд эн духдер ве гьемчуьн эн кукиш
Нишоней эн суьрхи доренуьт яратмиш.

Ивэхди гьемешу, э тегьер эн лово,
Хосденуьт пирсир бу Зиночка не Лева.

Гъебо мегъенжат, гушдорит шогъиреш.
Э межлуьс лоитълуь белкем гоф гъисд уреш.

Эз гофгъой эн шогъир мибошит зу серхуш,
Ененге шогъире михунит эгъуьлбуш.

Э иму гІэдоти гофе шох гуфдире.
Эз песи гуфдигеш, у лезет нис доре.

Инжиге межлуьси, эй игид гъисд мейду.
Терсенгогъ ивэхди э гъирогъ мипою.

У нишон эн суьрхи нисдигеш гъош деря,
Ме гъошиш миденуьм дуь келме гоф еери:

«Е дуьшмен, е рэгъиьб расигеш э мирод,
Ужире шефдкоргъо э чум хэлгъ гъисдуьт од.

Ишмунит исэгІэт гъем жоллод ве хунхур.
Муьгъбетдор дуь дуьле эз еки сохдейт дур».

Денишит э Зине, чум энэ гъисд гІэрси.
Эз гъисмет эн хуьшде у гъисди бирази.

Эршефиш чи нисди э пушой эн муьгІбет.
Екире хосдеи зиьди эз девлет.

Те Юрик илчигъо эй духдер фуьрсоре,
Овозей хосдеи э Юрик расире.

И хэбер уре сохд суьсдгъувот ве хэсде.
ИсэгІэт Зинере эй дире у хосде.

Эеки вохурде, у дуьле мокуну
Ве дердгъой хуьшдере гъеммере мигую:

«Шовгоре не дошдей те эхир, севгили.
Бегем гыч муьгбетлуй мигую дургуну?

Имид ме туь бири, бейбофо ве хогъин.
Чуьтаме мибошум имогъой ме гьемин?

Тэхсир меш кем нисди, ме бируьм гIэйбежер.
Имогъой туь мере мисохи дердежер».

Ээ фикир Юрике шегъсш хов нисмо.
Хурегинш у нихурд, э думит сэхд офдо.

Руз беруз хьол энү мибисдо деш зобу.
Вешенде у зердов, лэгъэриш биребу.

Э кориш у мирафд, тегьер гъуш гъэнетсуьз.
Дирегор мигуфди и жовон гьисд кефсуьз.

Э вэхд ю гереки гъисмете сэхд гуьрде,
Муьгбетлуй бисдогеш, у эз дес вирихде.

Негъотъи гыч небу несигIэт эн Ашот.
Имогъой муьгбет туь мисуху э гIэтош.

Ихъдибор эй сохде э инсон гереки.
Гьэлпе дуьл эн «дусде» нидани гьееки.

Зинере туь месох негъотъи тэхсиркор.
Э гIэрей гьердуйшму дарафди шедф-бедкор.

Гьемише бишэгIргьо нисохут сикере.
Китми вэхд дегишиш мисохут жигере.

Белкине хушбэхди э сер туь черх хурдге
Ве ниет жовони сербегъем омоге.

* * *

Э объект эн Юрик, э тегьер пушоте,
Гене нисд материал, кор хиник гирошде.

Хуышдени Юрикиш бу гIожиз ве бедхьол.
Бегьем у гоф нисохд, гуйге бу гьони лол.

Корсохгьо кимигьо синемиш мисохдут,
Э и кор эн Юрик лап мэхьтел мимундут.

— Жон Ашот, негуит чухь бири и куке? —
Алибек бурмунде эз дури Юрике. —

— Инженер эй Юрик э тегьер бирор бу.
Эз гIарей эн ишу гIов нисе рихдембу.

Омборте кумеги имуре у мидо.
Гьеебо некуми итгьоре чухь бисдо?

Де пулиш зиёди у нисе нуьвуйсде.
Не серхуш э куче де Юрик нис гешде.

— Алибек, гIэил ме, туь гьеле недани.
Кор э сер омоте, белкем туьш мидани.

Ужире дусдире, гьелбетте, бу войге.
Дур мибу гьееки э метлеб расиге.

Дусд хунде хуышдере, сохутгьо дуьшмени,
Э шогьмар ухшеша, хисуьгьо э боли.

— Эз гофгьо мэгIлуьми, э тегьер гIэёндор,
Ишмунит исэгIэт эз коргьо хэбердор..

Э лэгIэ гоф дери, оmore Юрик нуьшд.
Сере у венгесде э гъэриш эн дуь муьшд.

Э пушой чумгьой ю гIуьломиш черх михурд.
Э тегьер ховолуь, эй хуьшде вор михунд.

Диренге Юрике, Ашотиш куьнд бире,
Э хьол ю дарафде, дерд юре пуьрсире.

У хуьурмет усдоре, чуьн бебе, сэхд миагуьрд.
Ве эзу эй хуьшде меслэхьэт мивегуьрд.

Э Ашот гьемише пэхьние сур доре,
Имогьой чуьните уре гIэйб оmore.

— Эдее диренуьм, балай ме, дерд туьни.
Эричуь у дерде дошдени туь пэхьни?

Ме э туь гоф шендуьм е-дуь мегь пушоте,
Оммо гуш негуьрди туь лелей Ашоте.

Бедхьисоб — хуьшденхогь сохдигеш рзгьби,
Уш те арт нисоху гьисмете сэхьби.

Ашоте шинире, Юрик гоф вараси.
Гуйге дерд сук бисдо, эз усдо бу рази.

Ивэхди инженер оmore текебур,
Юкдеми хуьшдере бурмунде у эз дур.

У соки э Юрик сохдени руьхшенди
Ве эдей бурмунде сикею гирошди.

Дуьл Юрик ивэхди, Леваре диренге,
Гъэгьр вечи деш зобу, хун пур бу чум гуйге.

— Чуьтами коргьой туь?.. — эз Юрик пуьрсире
Ве руьхшенд соегъи сокиле чум зере.

Не жугьоб дорембу, не сере мигуьрд тик.
Э тегьер эн възьши Лева бу эй Юрик.

— Туь жугьоб нис доре? Гуйге гьисд бирази?..
— Дур бура, нелонгъ! Туь эн ме хунризи!

Воисде възизуь. Юрике Ашот гуьрд.
— Сокит бош, балай ме, герек нисд бире туьнд.

Овхьолет четини, белкине женг бисдо.
Алибек ве чендеш огол зе зу усдо.

У э гуш Алибек чуьниге гуфдире
Ве песеде мэгГлуьмсуьз эз пушо дур бире.

Дуз э кин эн Зине оморе у э кор.
Гьозие-гьэдере гуфдире лап ошгор.

Дуьшмени Леваре, рэгъибн Либоре
Инжиге вокурде эй Зине гьеммере.

Шуш-нефес вечире оморот гьердуьшу.
Мигуи э мейду кураи е гьушу.

Хэлгъ инжо перт бисдо, диремунд Зинере.
Ранг Леваш рафдени, у эз хьуьрш лерзире.

— Туь эйчуь оморей? Зу бура э хуне!
Инжо гоф мердини. Э туь кор нисд Зине.

Зине гуш негуьрде, эзу деш куьнд рафде.
Э тегьер мерд'ёне э мейду дарафде.

— Э шефде дуьлевоз эй Юрик дусд бирей.
Э тегьер биномус гьисмете дуьздирей!

Дуьздуйгьо гьисмете, нидуьздуь муьгьбете.
Муьгьбетлуь эри дусд дошдени гьир'ете.

Дорейгьо нишоне, гьисдигеш эршефи,
Гьэзенмиш не сохдей, у гьисди мол шефди.

Э тегьер эн дуьл туь, нишонеш гьэлп мибу.
Ги.., веги суьрх туьре!.. Эз номерд мерд нибу!

Куьнд бире эз Юрик, чуьн э тсж сер зере.
Э хьуьрмет эн дусди у гьони верзире.

— Бэхшлемиш мисохи, усали мегу гоф.
Э пушой сеьтиди номус ме гьисди соф.

СЕРНОМЕ:

Суьфдеи гоф	5
Еровурдлuye руз	9
«Чуь бэхдевер...»	11
Муьгьбет шоробсох	12
Суьгьбет э дуьлевоз	13
Шогьир — гьэлхэндчи	15
«Эри ме не хосдем...»	16
Муьгьбет ме	18
«Эй шогьир...»	19
Хубе нум мозол инсони	20
Тирэхь не Гьедосо	22
Чупончи Меджид	25
Гуьзел	28
Нуькерей дусди	29
Эри Мусо Джалил	30
Боворин ве иму	32

ХЬЭШДРИЗЕГЪО

Вэхд	34
«Тегьер юргэ чопологъ»	35
«Эри чуь поисдей туь гьэгьрелуь?»	36

«Догъгьо...»	37
«Нуьшдебируьм шохьонгуми»	38
«Эри мэгИнигьо гешденуьм гофгьо»	39
«Туь, тапинже, ерэгъ женги»	40
«Эжи у дор...»	41
«Ишуьгъ доре...»	42
«Мегу, дусд...»	43
«Э асму жесд астара»	44
«Э дерей дохьори поисдем»	45
«Сери ебо ме гирошде»	46
«Хьовире гьееки гьич нибу шинохде»	47
«Воисдени бошум мигьмун гьер хуне»	48
«Тегьер э руй шороб белгъэм»	49
«Э дес гуьрдей дуь жуьр ерэгъ»	50
«Булутгьо...»	51
Бендгьо	52
Ширини ве Тэхьли	65
Дуьризегьо	68
Муьгъбет ве гьисмет (П о э м а)	75

И 35 *Изгиаев Сергей.*
Муьгьбет ве гьисмет. Махачкала,
Дагкнигиздат, 1972.
128 с.
Судьба и любовь.

С (Тат)

На татском языке

Редактор *Х. Авшалумов.*
Художник *С. Ашуров.*

Художествен. редактор
В. Логачев.

Технический редактор
М. Ханукаев.

Корректор *А. Семендуев.*

Сдано в набор 4.IX-1972 г. Подписано в печать 30.X-1972 г. Форм. бум. № 1 70×108¹/₂.
Бум. л. 2,0. Печ. л. 4,0. Усл. печ. л. 5,6.
Уч.-изд. л. 3,13. С 04573. Тираж 1000.
Цена 32 к. Переплет 8 к.

Дагестанское книжное издательство Управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров ДАССР, Махачкала, ул. Маркова, 55.
Зак. № 640.

Типография им. С. М. Кирова Управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров ДАССР, Махачкала, ул. Маркова, 51.

Цена 40 коп

Сергей Изгияев

СУДБА И ЛЮБОВЬ

На татском язъке